" બ અવને તઆલા "

બુલ બુલે બંગાલી,

ઉર્ફે

ગુલ-શને [illegible]

છપાવી પ્રગટ કરનાર
મીર સય્યદઅલી બીન સૈયદ અમીરઅલી
કાદરી. મુ. બીલીમોરા.

સને૧૮૬૭નાર૫માં એક્ટપ્રમાણેરજીસ્ટર કરાવીછે
સને ૧૯૨૦, ઇસ્વી, સને ૧૩૩૮ હીજરી,

સુરત ચૌટાનાં પુલપર ટાંકી પાસે શંકર પ્રીન્ટીંગ
પ્રેસમાં નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમે છાપ્યું.

આવૃત્તિ ૪ થી. નકલ ૨૦૦૦.

કીંમત રૂ. ૦-૬-૦

બુલબુલે બંગાલી :~

ઉર્ફે

~: ગુલશને કવ્વાલી.

દિબાચો.

આજકાલ કવ્વાલી તથા નાટકી અને ઉસ્તાદી ગાયનો ઉપર શોકીન લોકો મોહી પડયા છે, અને ગાન તાનમાં મચેલા રહે છે. એવા શોકીનો માટે ગાયનોની ઘણીક બુકો છપાઇ ચુકી છે. પરંતુ ઘણી બુકોમાં રસ વિનાનાં અને નકામા ગાયનોની ભરતી કરવામાં આવે છે. અને બુકોનાં ભપકાદાર નામો રાખેલા હોવાથી અંજાણ લોકો તે ખરીદ કરીને છેતરાય છે. અને શોકીન લોકોનો હેતુ પાર પડતો નથી. માટે એવા લોકોનો શોક પુરો પડે. એવા હેતુથી અમારી તરફથી ઉમદા ગઝલો, અને ગાયનોની બુકો સયરે ચમન ઉર્ફે બહારે ગુલશન, તથા દીલ ખુશ ગૌહર ઉર્ફે મધુર મનહર, વીગેરે કેટલીક કિતાબો છપાઇ બહાર પડી છે. અને તેની હજારો નકલ ખપી ગઇ છે, એ બધી કિતાબોમાં તદન જુદી જુદી

ગઝલો અને ગાયનો છે. પરંતુ શોકીન લોકો વારંવાર એવી નવી કિતાબોની માંગણી કરતા હોવાથી ચોથી વખતે આ કિતાબ બુલબુલે બંગાલી ઉર્ફે ગુલશને કવ્વાલી છપાવવી પડી છે. એમાં તદન નવી ગઝલો અને ગાયનો તથા શએરો દાખલ કરવામાં આવ્યા છે, કે જે શોકીનોને પસંદ પડયા વિના રહેશે નહી.

અમારા તરફથી આજ સુધીમાં જેટલી કિતાબો ઉરદુ જબાન અને ગુજરાતી હરફોમાં છપાઇ બહાર પડી છે, તે ઇસ્લામી ભાઇઓની પસંદગી પામી છે, અને તેથી દરેક જાતની કિતાબો અમને ફરી ફરીને છપાવવી પડી છે. અમારા ઇસ્લામી ભાઇઓની એવી કદર સનાશી માટે અમે તેમનાં એહસાન-મંદ થયા છીએ; અમારી બીજી કિતાબોની જેવી કદર આજ સુધી થઇ છે. તેજ પ્રમાણે આ કિતાબ પણ પસંદ આવી છે. એમ અમારી ખાત્રી થઇ ચુકી છે.

આ કિતાબમાં ગઝલો તથા ગાયનો પુરાં પાડવા માટે મી૦ ઇબ્રાહીમ કાસમ રેંટીઆ તથા મી૦ હુસેન કાસમ. રેંટીઆનો અમો ખરા જીગરથી આભાર માનીએ છીએ.

સદર કિતાબમાં કોઇને કંઇ ભુલ નજર આવે, તો તે માટે દરગુજર કરશો.

બોહોરા. } લી૦ દુઆગો.

દેગડી સ્ટ્રીટ } મીર સૈયદઅલી કાદરી,

બુલબુલે બંગાલી

ઉર્ફે

ગુલશને કવ્વાલી.

૭૮૬.

ભાગ—૧ લો.

ગઝલ. ૧

યા રબ હે બક્ષ દેના બંદેકો કામ તેરા,
મહરૂમ રેહ ન જાયે કલ યે ગુલામ તેરા.
જબતક હે દીલ બગલમેં હરદમ હો યાદ તેરી,
જબતક ઝબાં હો મોંહમેં જારી હો નામ તેરા.
ઇમાનકી કહેંગે ઇમાન હે હમારા,
અહમદ રસુલ તેરા મસ-હફ કલામ તેરા.
શમશુદ-દોહા મોહંમદ બદરૂદ-દુજા મોહંમદ,
હે નુરે પાક રૌશન હર સુબ્હો શામ તેરા.
ઉસ શાહે અંબીયાકે દરકા હું મેં સલામી,
આયા સલામ જીસકો પહોંચા પયામ તેરા.
હે તુહી દેને વાલા પસતીસે દે બુલંદી,
અસફલ મુકામ તેરા આલા મુકામ તેરા.

એ ત્હું વ ચશું હે એ શુભહા જાત તેરી.
વાહેદ આહદ સમદ હે અલ્લાહ હે નામ તેરા.
મહરૂમ કયું રહું મેં જી ભરકે કયું ન-બોલું.
દેતા હે રીજક સબકો હે ફયઝે આમ તેરા,
ગે દાગ-ભી ન-હોગા તેરે સીવા કીસીકા,
કૌનેનમેં હે જો કુછ વોહ હે તમામ તેરા.

ગઝલ—૨.

મેઅરાજે ફલક હે કદે ઝેબાયે મોહંમદ,
હે અર્શ તહે આલમે બાલાયે મોહંમદ.
તા-અર્શ કહાં બાર ગયે આયે મોહંમદ,
એકલ રહે ઉમ્મતકે લીયે હાયે મોહંમદ.
ઉમ્મતકે હર એક અયેબપે ડાલે હુયે આનચલ,
નીકલી હે સરે હશ્ર તમન્નાયે મોહંમદ.
બાઝારે શફાઅતમેં ખરીદાર ખુદા હે,
સર પર લીયે ફીરતા હું સવદાયે મોહંમદ.
જબ પેશ હુઇ ઉમ્મતે આસીકી ખલાસી,
ઇરશાદે ઇલાહી હુવા જો રાયે મોહંમદ,
એઅે લીયે જાતા હે મદીનેકી તરફ કોન.
આબાદ હે ઇસમેં કોઇ શયદાયે મોહંમદ,
અય વાદીયે યસરબ યેહી હસરત હે અયાંકી,
હો જાઉં મે ગુમ ઓર મુઝે પાયે મોહંમદ.

ગઝલ. ૩

તબીઅત હુરપે આ–જાયે મેરી યે તો મુશ્કીલ હે,
અઝલસે શૈફ્તા રૂયે મોહંમદ પર મેરા દીલ હે.
ઇલાહી મુઝકો દીદારે નબી હાસીલ નહીં હોતા,
ગમે ફુરકતકા પરદા ક્યું નહીં ઉઠતા જો હાઇલ હે.
કીયા હે તુને ઝખમી મુઝકો ઇશ્કકે ખંજરે અહમદ,
ન–મેં આશીક કીસીકા હું ન મેરા કોઇ કાતીલ હે.
તેરી હુરાંને જન્નત લેકે કયા કરૂં રીઝવાં,
ખુદા હે શૈફ્તા જીસકા મેરા દીલ ઉસપે માઇલ હે.
બ–પેશે સરવરે આલમ કહો કયા નજર લે–જાઉ,
ન દીલ દેનેકે કાબીલ હે ન જાં દેનેકે કાબીલ હે,
ખુદાકે વાસ્તે કીજે કરમ યા સાકીયે કૌસર,
તુમ્હારે શરબતે દીદારકા હાદીભી સાઇલ હે.

ગઝલ. ૪

હું આપ ગરીબોંકે યાવર, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ,
લીલ્લાહ મેરી અબ લીજે ખબર, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.
યું ભસ્તયે દામે અજાબ રહું, ઓર સદમા ગરદીશે ચર્ખ સહું,
હયેહ્ આપકા મેં ખાદીમ હોકર, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.
કીસમતકા આહ સતાયા હું, ફર્યાદ યે તુમસે લાયા હું,
હો આપતો કરમકી મુઝપર નઝર, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.

હર સીમ્તસે ગમને ઘેર લીયા, મોંહ સબને મુઝસે ફેર લીયા,
હે મરી તુમ્હીંપે અબ તો નઝર, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.
જુઝ આપકે અય દરીયાયે કરમ, કીસસે યે કહું દરદે અલમ,
ઇસ દર્દસે ભલા મેં જાઉં કીધર. સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.
સર રંજો અલમને ઉઠાયા હે, કયું બે-ખુદ તુ ઘબરાયા હે,
સરપર હેં તેરે કુછ ફીક્ર ન કર, સુલતાનુલ હીંદ ગરીબ નવાઝ.

ગઝલ-૫.

જબસે હમ આશીક તુમ્હારે હો-ગયે,
દીનો દુન્યાસે કીનારે હો-ગયે.
લુત્ફે ખાલીક દેખીયે કેહતે હેં વે હ,
આજસે બસ હમ તુમ્હારે હો-ગયે.
અપની મેહરીલસે હમેં ઉઠવા દીયા,
ગયેર તુમકો અયસે પ્યારે હો-ગયે.
આપકે દરકા સહારા થા હમે,
જાને જાં હમ બે સહરા હો-ગયે.
ચાંદસી સુરત તુમ્હારી દેખકર,
ચખ-પે ગુમ સબ સીતારે હો-ગયે.
લીજીયે કેહના તુમ્હારા હો-ગયા,
દોસ્તભી દુશ્મન હમારે હો-ગયે.
ગયેર દીલમેં કટ ગયે હાદી બહોત,
ઉન્સે મેરે જબ ઇશારે હો-ગયે.

ગઝલ—૬.

રોતી હે શબનુમ કે નયરંગે જહાં કુછભી નહીં,
ખંદા-ઝન હેં ગુલ કે રંગે ગુલીસ્તાં કુછભી નહીં.
જીનકી નૌબતકી સદાસે ગુંજતે થે આસમાં,
દમ બખુદ હેં મક-બરોંમેં હું ન હાં કુછભી નહીં.
મોરકે મોંહકા નીવાલા હો-ગયા બેહરામ ગોર,
તીરે આહન-દોજ જબ ઉતરા કમાં કુછભી નહીં.
કુલ્લે શેઇન હાલેકુન ઇલ્લા વજહો કા શોર હે,
કાયનાતે હસતીયે ફૌનો મકાં કુછભી નહીં.
દેખીયે કીસ તરેહ તય હો મંઝીલે દરતે અદમ,
ઝીલ સાથી ગીલ આબાદી કુંવાં કુછભી નહીં.
કયસા અફસુને તકલ્લુમ કીસકા એજાઝે કલામ,
ગર નહો અલતાફે યઝદાની બયાં કુછભી નહીં.

ગઝલ—૭.

રહે કુરબં દીલ આરાઇ, મોહૈયોદ્દીન જીલાની,
કે એક આલમ હે શયદાઇ, મોહૈયોદ્દીન જીલાની.
સીતારે સબ છુપે અબ તો અબદ ચમકેગા શમ્સ ઉનકા,
હે તા મેહશર તજલ્લાઇ, મોહૈયોદ્દીન જીલાની.
નહીં કુછ આજસે ઇઝ્ઝે શરફ મજદો કરમ ઉનકો,
યે હે ગીરાસે આબાઇ મોહૈયોદ્દીન જીલાની.

ન ઝીંદા રસમે દીં કરતે તો વોહ દુન્યામેં ક્યું આતે,
જીલાને દીનકા આયે મોહૈયોદ્દીન જીલાની.
દીખાઉં કીમીયા—ગરકો કે લે અકસીરે આઝમ દેખ,
મીલા ખાકે કહે પાયે મોહૈયોદ્દીન જીલાની.
ઇલાહી કીશતીયે બેદીલ તલાતુમસે બચા દીજે,
બ અજરાયે મદદ હાયે મોહૈયોદ્દીન જીલાની.

ગઝલ—૮.

ન દીલમેં ખુન હે બાકી ન પાની દીદયે તરમેં,
યહાં તક રો—ચુકે હમ શોકે દીદારે પયંબરમેં.
અયાં હો જાયે ફુરકાયે કયામત આજહી યા રબ,
કલેજા ખા રહા હે ગમ મેરા હીજરે પયંબરમેં.
બયાં તીશનેં દહાનીકા કરૂં કીસ તરેહ યા અહમદ,
કલેજા પાની પાની હે લબોં પર દમ હે ચક્કરમેં,
સબા માજુર રખ મુજકો તુ બુયે મુશ્કે જન્નતસે,
હવાયે નગહતે ઝુલફે મોઅંબર હે મેરે સરમેં,
મેરી બખશીશકે પલ્લે પર હેં હઝરત કયા મુઝે ડર હે,
મેરે આમાલ તોલે જાને—દો મીઝાને મેહશરમેં.
બ—રંગે ગુલ શીગુફતા દાગ—હાયે તન હેં બાદે મર્ગ,
લપેટા ચાહીયે લાશા મેરા ફુલોંકી ચાદરમેં.
તમાશા બાગે જન્નતકા હીસ્સા હે હમારા હી,
અગર તહસીલ સયરે કુયે હઝરત હે મુકદ્દરમેં.

ગઝલ—૯.

તબીઅતમેં ન શોખી થી ન ગરમી થી જરા પેહલે,
તુમ્હારે હાથ પર ચડતા ન થા રંગે હીના પેહલે.
વોહી હમ હેં કે અબ કરતે હો સદકા એડી ચોટીપર,
વોહી હમ હેં કે જીસ પર જાન કરતે થે ફીદા પેહલે.
હમીને આપકો અંદાઝે માઅશુકાના સીખલાયા,
નઝર તીરછી ન આગે થી ન યે બાંકી અદા પેહલે.
ખુદાકી શાન હે કેહતે હેં વોહ સુરત ન દીખલાઓ,
સહરકો જીસકા મોંહ હોતા થા આઇનેકી જા પેહલે.
નઝર સીનેપે પડતી થી કહાં યું બાર બાર અય શોખ,
બદન પર ઇંસતરેહ કબ ચુસ્ત રેહતી થી કબા પેહલે.
ન ફીર ઇલઝામ દેના અય બુતો દીલ હાથમેં લેકર,
ખુદાને આંખ દી હે દેખલો અચ્છા બુરા પેહલે.

ગઝલ—૧૦.

ફલક દેતા હે જીનકો અયેશ ઉનકો ગમભી હોતે હેં,
જહાં બજતે હેં નકકારે વહાં માતમભી હોતે હેં.
ગીલે શીકવે કહાં તક હોંગે આધી રાત તો ગુજરી,
પરેશાં તુમભી હોતે હો પરેશાં હમભી હોતે હેં.
ઝમાના દોસ્તી પર ઇન હસીનોંકે ન ઇતરાયે,
યે આલમ દોસ્ત અકસર દુશ્મને આલમભી હોતે હેં.

બ ઝાહીર રાહ–નુમા હે ઓર દીલમેં બદગુમાની હે,
તેરે કુચેમેં જો જાતા હે આગે હમભી હોતે હેં.
કીસીકા વાયદયે દીદાર તો અય દાગ બરહક હે,
મગર યે દેખીયે દીલશાદ ઉસદીન હમભી હોતે હેં.

ગઝલ–૧૧.

રેહતા હે ખાબમેંભી શૌકે લીકાયે ખાજા,
ચોંક ઊઠતા હું યે કેહકર દેખો વોહ આયે ખાજા.
હર રંજમેં મેહનમેં તકલીફમેં અલમમેં,
હે ઓર કોન અપના હામી સીવાયે ખાજા.
મકસુદકે ગૌહરસે ભરદે ગદાકા દામન,
આ–જાયે જોશ પર જબ બહરે અતાયે ખાજા.
કુરેંકા નીર ઉલફતમેં કયા જીગરપે ખાઊં,
બીસમીલ બના–ચુકી હે તેગે અદાયે ખાજા.
દૌલતસે ફકકી કયા દીલકો ગની કીયા હે,
કુરબાન જાઉં તેરે ચશમે અતાયે ખાજા,
મુમકીન નહીં હે હકમેં હો ચાંખ અય તજમ્મુલ,
જબતક ન માઅરેફતકા સાગર પીલાયે ખાજા.

ગઝલ–૧૨.

હદફ જીસકા ફકત દીલ હો મેં અયસે તીરકે કુરબાં,
બદન જીસસે ન ઘાયેલ હો મેં ઉસ શામશીરકે કુરબાં.

તુ ખાક અપને કદમકી દે નકર મોહતાજ કુંદનકા,
કીસે મીલતી હે યે દૌલત મેં ઉસ અકસીરકે કુરબાં.
ઉઠાકર બુરકા ચેહરેસે જરા સુરત તો દીખલા—દે,
હીજાબ ઇતના નકર મુઝસે તેરી તસવીરકે કુરબાં.
કહા લયલાને જબ હંસકર કે બેડી ડાલદો ઇસકે,
ગયા બન કયેસ દીવાના હુવા જંજીરકે કુરબાં.
તુરાબ ઊસને જવાનીમેં મુઝે પીરોંકી નેઅમત દી,
બનાયા પીર મુઝકો મેં તો અપને પીરકે કુરબાં.

ગઝલ—૧૩.

તુમ તો ખફા હો હમકો ગલેમે લગાયે કૌન,
ફરમાઇયે તો દીલકી લગીકો બુઝાયે કૌન.
આશીક સમઝકે કરતે હો નાજુક મીજાઝીયાં,
ગર હમ નહોં તો નાઝ તુમ્હારે ઊઠાયે કૌન.
દામે બલાસે કમ નહીં ઇન ગેસુઓકા ખમ,
ફંદેમેં જાન મુઝકે દીલકો ફંસાયે કૌન.
આવારગીયે દસ્તે મુબારક હો કયેસ કો,
ઊઠઠે તુમ્હારે કુચેસે બયઠે બીઠાયે કૌન.
વોહ નાઝસે ઝમીંપે રખતે નહીં કદમ,
કબરે શહીદે નાઝકો ઠોકર લગાયે કૌન.

ગઝલ-૧૪.

ચખાદે ચાશનીયે શરબતે દીદાર થોડીસી,
હમે આખીર તુ કરદે ખાતીરે બીમાર થોડીસી.
અગર ફુરસત મીલી હે ગયેરકી બાતોંકે સુનનેસે,
હમારી અર્ઝભી સુન લીજીયે સરકાર થોડીસી,
તાઅમ્મુલ સર ઝુકાનેમેં કીયા કબ મેને અય કાતીલ
નીકલ કર રેહ ગઇ કયું મ્યાનસે તલવાર થોડીસી.
ઠેહરજા અય અજલ દમ ભર જરાતો દેખ લેનેદે,
અભી બાકી હે દીલમેં હસરતે દીદાર થોડીસી.
તમન્ના હે યેહી દીલકી બનાયેં કબ્ર હમ અપની,
હમે મીલ જાયે ઝમીં કુચયે દીલદાર થોડીસી.
મેરા જીમ્મા અગર મયકી સુજમ્મત પીર કરે વાએઝ,
પીલાદે કોઈ હઝરતકો અગર એક બાર થોડીસી.
નહીં મોહતાજ હે મુઝતર કીસી શયકા ઝમાનેમેં,
ઇનાયત આપકી દરકાર હે સરકાર થોડીસી.

ગઝલ-૧૫.

સાબિર તુમ્હારા નકશા આંખોમેં છા રહા હે,
સાબિર તુમ્હારા જલવા દીલકો લુભા રહા હે.
ફકીયરકી બાદશાહી સાબિરકા દી ખુદાને,
સાબિરકે દરપે બંદા ધુની રમા રહા હે.

દુન્યાકા મીટ ગયા ગમ ઉઠતા કદમ હે હરદમ,
સાબિરકા શૌક અયસા દીલમેં સમા રહા હે.
આહ—નયે નઝરમેં જાને દીલો જીગરમેં,
શાને ખુદાકે સાબિર જલવે દીખા રહા હે,
હે લબપે નામે સાબિર દીલમેં મુકામે સાબિર.
સાબિરકે દરકા રસતા વાઈઝ બતા રહા હે.
ઉસ્શાકકો મુલાકર ઉલફત જતા જતાકર,
મયદાને હુકી સાબિર બસતી બતા રહા હે,
બીસતરસે અપને ઉઠકર ચલ તુ બ—સુયે કલીયર,
સાબિર તુઝે જમાલી દરપર બુલા રહા હે.

ગઝલ—૧૬.

દીલ કીસીસે ન લગાના જાનાં જવાની પનમેં,
ક્યા દાગ હે ગયોરે જાનાં જવાની પનમેં.
સુરત દીખાદે પ્યારી દીલકો હે બે—કરારી,
કયસે કરૂં ન જારી જાનાં જવાની પનમેં.
નયનોંકે કર કટોરે પાનીકી ઝીલી હેરે,
આંસુસે મોંહ ધુલાના જાનાં જવાની પનમેં.
માટીકા કર બીછોના ઈટોંકા કર સીરહાના,
તન ખાકમેં મીલાના જાનાં જવાની પનમેં,
મહબુબે જાને જાનાં મેં હો—ગયા દીવાના.
શેહરોંકી ખાક છાના જાનાં જવાની પનમેં.

ગઝલ—૧૭.

ઝમાના છાન મારા હે યે દુન્યા દેખી ભાલી હે.
ન કોઇ હે ખુશી ખુર્રમ ન કોઈ ગમસે ખાલી હે.
ઝમાના તુઝપે મરતા હે જમના તેરા શયદા હે,
ખુદાને શકલ તેરી નુરકે સાંચેમેં ઢાલી હે.
કીસીકી કમ સીની કેહતી હે મુઝે દેખતા કયા હે,
અભી થમજા જરા દમ લે કયામત આને વાલી હે,
કીસીકે દીલકો છીના હે કીસીકે દીનો ઇમાંકો,
તેરી જો બાત હે ઝાલીમ ઝમાનેસે નીકાલી હે,
ઇલાહી વસ્લકી શબ ઔર યે શર્મો હયા કયસી,
કભી વોહ સામને આયે કભી સુરત છુપાલી હે.
સુને જાઇંગે હમભી જો તેરા જી ચાહે કેહ ઝાલીમ,
કહેના શૌકસે હમને ભી અબ ગરદન ઝુકાલી હે.
અભી નીકલા હે દીન દેખો અભી ફીર શામ હોતી હે,
અભી હમને શબે હીજરાં બડી મુશકીલસે ટાલી હે,
કભી વાઅદેપે આયે હો તો દીલમેં યાદ કરલીજો,
દીલે રૌશનકી કીસદીન આપને હસરત નીકાલી હે.

ગઝલ—૧૮.

ઇલાજે દરદે દીલ તુમસે મસીહા હો નહીં સકતા,
તુમ અચ્છા કર નહીં સકતે મેં અચ્છા હો નહીં સકતા.
અભી મર જાઉંગા જીનેકે તાઅને ફીર ન દેના તુમ,

યે તાઅને વોહ સુને જીસસે કે અયસા હો નહીં સકતા,
તુમ્હેં ચાહું તુમ્હારે ચાહને વાલોંકો-ભી ચાહું,
મેરા દીલ ફેરદો મુઝસે યે ઝઘડા હો નહીં સકતા.
દમે આખીર મેરી બાલીંપે હે મજમા હસીનોંકા,
ન આના અય કઝા ઉસ વક્ત પરદા હો નહીં સકતા.
જો તુમ ચાહો વોહ હો-જાયે યે હે અલ્લાહકી કુદરત,
જો મેં ચાહું તો ફરમાઓ કે અયસા હો નહીં સકતા.
ઝીડક દેતે હો સુનકર મુદ્દ-દઆપે આશીકે મુઝતર,
હસીને બે-મુરવ્વત કોઇ તુમસા હો નહીં સકતા.

ગઝલ--૧૯.

હમકો જાના તુમકો જાના પરદે અંદર તુમ્હીં તો હો,
ઝાહીર બાતીન તુમ્હીં તો હો અવ્વલ આખીર તુમ્હીં તો હો.
ફુલવા દેકર કુફ્રકા તુમને કત્લ કીયા હે આશીકકો,
લફ્ઝે અનલ હક બોલકે બે-ખુદ દારકે ઉપર તુમ્હીં તો હો.
અહદસે અહમદ પ્યારા બનકે ઊમ્મતકા સાલાર હુવા,
સલ્લે અલા મહબુબે ખુદા યા શાફેએ મેહશર તુમ્હીં તો હો.
નહનો અકરબ કેહકર પ્યારે પરદેમેં તુમ ખુબ છુપે,
અબતો હમ પેહછાન ગયે હેં જાની દીલબર તુમ્હીં તો હો.
આશીકો શયદા જલવેકા અપને કલીમ મુસા તકથીમા,
આખીર ક્યા ક્યા રંગ દીખાકર સાકીયે કૌસર તુમ્હીં તો હો.

જબસે આશીક તુમપે હુવા હે આમીને મીસકીં હઝરતે પીર્શ્શ,
મેરે કીબલા મેરે કાબા મેરે મઝહર તુમ્હીં તો હો.

ગઝલ--૨૦.

ઠોકરસે મેરી કબ્રકો કીસને હીલા દીયા,
કીસને લહદમેં મેરા કલેજા દુખા દીયા.
દેખી હમારી કબ્ર તો સુઝી અદાઓ નાઝ,
ઠોકર લગા લગાકે નશાં તક મીટા દીયા.
કયુંકર મીલેગા બાદે ફના અબ મેરા નશાં,
નામ અપના ઝીંદગાનીસે હમને મીટા દયા.
જોગન જો બનકે બોલે જનાઝેપે મેરે બાલ,
માતમમેં મેરી બીગડી હુઈ-શે બના દીયા.
પુછા જો ઉસ પરીસે કે મરતા હે તુમપે કોન,
નામ ઉસને સર ઝુકાકે હમારા બતા દીયા.
અય ઇશ્ક દેખ હમભી હેં દીલ દીલકે આદમી,
મેહમાં બનાકે ગમકો કલેજા ખીલા દીયા.
અય આતીશે ફીરાક કીયા તુને કયા ગઝબ,
જન્નત થા ઘર મેરા ઉસે દોજખ બના દીયા.

ગઝલ--૨૧.

મહબુબે ખુદાકે નુરે નઝર, યા સૈયેદેના અબ્દુલ કાદીર,
હો શાહે નજફકે લખ્તે જીગર, યા સૈયેદેના અબ્દુલ કાદીર.

ગુલઝારે બુતુલ-કે તુમ હો શજર, હસનેનકે તુમ હો લખ્તે જીગર
સાદાતકા ઘર તુમસે રોશન, યા સૈયેદેના અબ્દુલ કાદીર,
તુમ્હીંસે હર ઇલ્મે લદુન્ની હો, મસદીકે હદીસે મુતલ્ની હો,
તુમ અમ-મકા અમ્મી હો સરવર, યા સૈયેદેના અબદુલ કાદીર.
કભી બાગે મોહીકી સયેર કરેં, કભી ગુલશને ચીશ્તકે ફુલ ચુનેં,
કભી શૌકમેં ચુમેં આપકા દર, યા સૈયેદેના અબદુલ કાદીર.

ગઝલ—૨૨.

કભી ઇકરાર કરતે હેં કભી ઇનકાર કરતે હેં.
વોહ હમસે વસ્લકી શબમેં બડી તકરાર કરતે હેં.
પીલાકર બા–દયે રંગીં હુયે હેં તુર્શ–રૂ હમસે,
કભી ગાફીલ બનાતે હેં કભી હુશયાર કરતે હેં.
હુયે બરહમ વોહ બોસે–પર ઇલાહી ખયેર હો દેખેં,
હમારે વાસ્તે કયા હુકમ અબ સરકાર કરતે હેં.
મેરે મહબુબકી સુરત અગર દેખે ખુદા જાને,
બીરહમન દુર ગરદનસે અભી ઝુન્નાર કરતે હેં.
લબે બામ આઇંગે બેશક તમાશા દેખે ગે મુઝતર,
તમાશા અપને દીલકા હમ પસે દીવાર કરતે હેં.

ગઝલ—૨૩.

તેરે બાગે હુસ્નસે અબ સનમ નતો ગુલ મીલા ન સમર મીલાં,

મગર એક શાખે જુદાઇસે જો મીલા સે। ખારે જીગર મીલા.
મેં અદમસે લેકે યહાં તલક ઇસી જીસ્તજુમેં પડા ફીરા,
કીસી બાગો બરસે સમર મુઝે ન ઇધર મીલા ન ઉધર મીલા.
અરે જોહરી મુઝે મત સતા મેં ગરીકે બહરે ફીરાક હું.
કે સીવાયે દાનયે અશ્કકે નહીં કોઇ મુજકો ગૌહર મીલા,
યેહી દાગ હે અરે બુલબુલો કહો કયા હુવા વોહ કીધર ગયા,
જો ઊડા યે સહને ચમનસે અબ કહીં ઉસકા ફીર નહીં પર મીલા.
નતો દોસ્તી નતો દુશ્મની ન તમેઅ કીસીકી ન આરઝુ,
મગર ઉસકા દીલસે ગુલામ હું જો ખુશીસે શામો સહર મીલા,
ન બદી કીસીકી બયાં કરૂં ન ખુશી કરૂં ન ખુશામદી,
યેહી ખુશ હે ઉસકી ખુદાઇમેં જોકે મુજકો નશ્રાઓ ઝરર મીલા.
કભી દરપે દેરકે જા રહા કભી જી હરમસે લગા રહા,
પે સીવાયે દીલકે લતીફકો કહીં યારકા નહીં ઘર મીલા.

ગઝલ-૨૪.

મેહમાં રહા જો વોહ માહે કીનઆં તમામ રાત,
હમને નીકાલે દીલકે સબ અરમાં તમામ રાત.
બાંહેં ગલેમેં ઉનકે શબે વસી ડાલકર,
ચુસા કીયા હું મેં લબે જાનાં તમામ રાત.
ચોટી ખુશી હે આજ ખુદા ખયેર હી કરે,
ગેસુ રખેંગે મુજકો પરેશાં તમામ રાત.
ઉનકી નઝરકે મીલતે-હી બીમાર હો-ગયા,
કયસા ઉઠા યે આંખોસે તુફાં તમામ રાત.

જબતો મઝા હે મુજકો ઘર બુલાકર વોહ અપને,
ઔર યું કહે કે તુમ રહો મેહમાં તમામ રાત.
ઇન હુજ્જતોંમેં હો-ગઇ આખીર તમામ રાત,
ઉનકી નહીં નહીં મેરી હાં હાં તમામ રાત.
ઉઠતે થે બાર બાર ઝટક કર વોહ મેરા હાથ,
પર મેંને ઉનકા છોડા ન દામાં તમામ રાત.
મરનેકે બાદ આકે મેરી લાશ પર શફીક,
રોયા કીયા વોહ ઇસાયે દવરાં તમામ રાત.

ગઝલ-૨૫.

ખતા હોવે અતા મેરી, મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
કુબુલે હક દુઆ મેરી, મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
દરે અક-દસકા કુત્તા હું કમીના હું કહાં જાઉં,
કરો હાજત રવા મેરી, મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
સદા હો ઔજ પર કિસમત, રહું બા-રા-હતો અશરત,
રહે હર જા મઝા મેરી, મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
ભીકારી હું તેરે દરકા, દીલા સદકા તેરે સરકા,
તુ અબ કિસમત ખુલા મેરી, મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
હુવા તારાજ અય સરવર, બહોત મારા ફીરા દર દર,
તુ અબ બીગડી બના મેરી, મોઇનુદ્દીન અજમેરી.
મુઝે અજમેર બુલવાઓ, રૂખે પુર નુર દીખલાઓ,
યેહી હે ઇલતીજા મેરી, મોઇનુદ્દીન અજમેરી.

ગઝલ–૨૬.

દેખા હે જબસે તુજકો અય આન બાન વાલે,
દીલ લોટ હો–ગયા હે અબરૂ કમાન વાલે.
આરીફ–હી જાનતે હેં તેરા કમાલ મવલા,
ગુમ ગશ્તાહી રહેંગે જો હેં ગુમાન વાલે.
જાને ન જાને કોઇ ઉનસે હમેં ગરઝ કયા,
હમ જાનતે હેં તુજકો અય બે–નશાન વાલે.
લિલ્લાહ અફ્ઝા–વાના મેરી ખતા ખુદાસે,
મેહશરમેં જબ હો આના ઉંચે નશાન વાલે.
અહમદ અહદકા પરદા તો જાનતે હેં લેકીન.
અપની ઝબાંકો ખોલેં કબસે ઝબાન વાલે.
હાથોંપે થામ કર દીલ ગશ ખાકે ગીર પડેંગે,
આવાઝે આહ સુનકર સબ આસમાન વાલે.
મુશતાકે નાઅતે અહમદ જબસે હુવા–હું હાદી,
મોંહકો છુપા રહે હેં સબ ઇમતિહાન વાલે.

ગઝલ–૨૭.

લા–મકાં પર ઘર બનાયા યારને,
દર બદર હમકો ફીરાયા યારને.
ખુબ થી કીસમત કલીમુલ્લાહ કી,

તુર પર જલવા દીખાયા યારને.
કરકે હમકો મોઅમીનો ઇમાનદાર.
રાહ જન્નતકી દીખાયા યારને.
ઔજ પર કીસમત હમારી આ-ગઇ,
દીને હક હમકો બતાયા યારને.
જરદ્ કીસ મોંહસે બયાં ઉસકા કરે.
હમકો દોજખસે બચાયા યારને,

ગઝલ–૨૮.

મેં ખુદ મરનેકો રાઝી થા રઝાકે હાથ ક્યા આયા,
જલાકર ઇશ્કને મારા કઝાકે હાથ ક્યા આયા.
જો દી–થી હુસ્નકી દૌલત તો થોડી મેહરબાં દેતા,
બનાકર સંગ દીલ બુતકો ખુદાકે હાથ ક્યા આયા.
કીયા થા શોકવા મેહદીસે લગું મેં પાઉં પ્યારીકે,
અબસ ખું કરદીયા મેરા હીનાકે હાથ ક્યા આયા.
ઉઠાકર યાર ક્યું મેહફીલસે બાહેર કરદીયા તુને.
મેં ખુદહી જાને વાલા થા ઉઠાકે હાથ ક્યા આયા.
વોહ ક્યા થા નાવકે મીઝગાં કે દીલકો ચીરકર નીકલા,
તડપતા રેહ–ગયા મેં દીલરૂબાકે હાથ ક્યા આયા.

ગઝલ—૨૯.

ખુદાકે રૂબરૂ જબ દીન કયામતકા બપા હોગા,
રસુલે હાશેમી ઉમ્મતકા સારી પેશવા હોગા.
મુઝે હે ખૌફ ઉસ દીનકા ન-જાનું કોનસા દીન હે,
ઉતર કર શમ્મ જબ નીચે સવા નેઝે ખડા હોગા.
વસીલા હે મુઝે ઉનકા કે હેં જો દોસ્ત અલ્લાહ-કે,
નવાસા ઉસ પયંબરકા શહીદે કરબલા હોગા.
કયામત આયેગી જીસદમ ઝમીં વ આસમાં ઉપર,
ઉસી દોનોં જહાંકે બાદશાહકા સર ખુલા હોગા.
ગુનેહ-ગારોંકો બખશાયેગા જાતે કીબ્રીયાસે વોહ,
બજુઝ જાતે પયંબરકે નહીં કોઇ દુસરા હોગા.
ખુદાકે વાસતે મુજકો વહાં પહોંચાઇયો યારો,
જહાં લે હાથમેં નેઝા ખડા મુશકીલ કુશા હોગા.
શહીદે કરબલાકા ખુન જબ ખાતુન માંગેંગે,
ખુદા જાને વહાં-પર ઉસઘડી કયા માજરા હોગા.
ખુદાકી યાદ કર અહમદ કયું ઇતના ખૌફ ખાતા હે,
શફાઅતકે લીએ તેરી મોહંમદ મુસતફા હોગા.

ગઝલ—૩૦.

બાસરા ઝેરે ઝમીં અય તને બેજાં કીસકા,
શેહર બેગાના હે યાં કોન હે પુરસાં કીસકા.

નતો મેં હુરકા તાલીબ ન પરી પર માયેલ,
નહીં માઅલુમ મેરે દીલકો હે અરમાં કીસકા.

કધી ચોટીસે કીસી દમ ઉન્હેં ફુરસતહી નહીં,
કયા ખબર હે કે હુવા હાલ પરેશાં કીસકા.

હો–રહી હે તેરી રફતારસે પામાલ જો ખલ્ક,
તુને સીખા હે ચલન કુબ્ક ખીરામાં કીસકા.

ઇસ ઝમાનેમેં નહીં નામ સખાવતકા અમીર,
કોન મોહસીન હે ઉઠાયે કોઇ એહસાં કીસકા.

ગઝલ–૩૧.

કહું કયા રૂતબયે આલા અલાઉદ્દીન સાબીરકા,
જીસે દેખો હે મતવાલા અલાઉદ્દીન સાબીરકા,

ચલો અય તીશ્નગાને માઅરેફત સયરાબ હો–જાઓ,
રવાં હે ફયેઝકા દરીયા અલાઉદ્દીન સાબીરકા.

જીસે પીના હો પીલે જામ મયે મયદાને કલીયરસે,
અજબ ચશ્મા હે રહમતકા અલાઉદ્દીન સાબીરકા.

હમારા કાઅબયે મકસદ હમારા કીબ્લયે દીમાં,
યેહી રોઝા યેહી રોઝા અલાઉદ્દીન સાબીરકા.

તસદદુક અપને મુરશીદકે કે જીસને હમકો દીખલાયા,
જમાલે જલવયે મકતા અલાઉદ્દીન સાબીરકા.

કોઇ કુછભી કહે લેકીન ગુલામે ખાસ હું બિસ્મીલ,
અલાઉદ્દીન સાબીરકા અલાઉદ્દીન સાબીરકા.

ગઝલ-૩૨.

જો સમઝું આંખકા તારા તો વોહ ના મેહરબાં કયું હો,
ઝમીને મસકન ઉસકી ગેરે હકમેં આસમાં કયું હો.
વોહ બુલબુલ હું કે રેહ સકતા હું બરગે ગુલકે સાયેમેં,
ગુલીસ્તાને જહાંમેં મુજકો ફીકરે આસીયાં કયું હો.
યે આફત હે કે દીલસેભી નહીં કર સકતે હમ બાતેં,
પરાયા હો-જુદા હો જો વોહ અપના રાઝદાં કયું હો,
જો ઝાલીમ હેં વોહી તો ફુલતે ફલતે હેં દુનીયામેં,
ચમન જોહરકા તેરી તેગમેં સીરફે ખીઝાં કયું હો.
દમે ફુરકત વોહ દીલસેં ન પકડેંગા યે ધર હરગીઝ,
મકીં ખુદ જીસકા હો મૌજુદ વયરાં વોહ ગકાં કયું હો,
કીસી નાજુક બદનકા કયા તસવ્વુર દીલમેં રેહતા હે.
કહો તો હોશ ઇન રોઝોં તુમ બદનને ના-તવાં કયું હો.

ગઝલ-૩૩.

દીલ તુમકો દે-ચુકા હુ ચાહે બોલો યા ન બોલો,
આશીક તો બરમલા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.

પરવાનેકી તરેહ મેં અય શમએ-રૂ તુમ્હારી,
ફુરકતમેં જલ રહા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
ઉલફતમેં તેરી લયલી આલમમેં મીસલે-મજનું,
તશહીર હો-ચુકા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
દીલ બેચ કરકે અય જાં બાઝારે ઇશ્કમેં મેં,
સવદાયે ગમ લીયા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
ફુરકતમેં તેરી કાતીલ બેબાક જેરે ખંજર,
સર અપના મેં ધરા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
સરસે તેરે કદમ પર અય શાહે મુલકે ખુબી,
તાઅઝીમકો ઝુકા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.
તકસીર ક્યા હુઇ હે મઝાહરસે સાફ કેહદો,
અંય જાન બે-ખતા હું ચાહે બોલો યા ન બોલો.

ગઝલ-૩૫

ખુદાકા શુક્ર હમપર હો-ગયા ફીર મેહરબાં કોઇ,
હમારે ખાનગે દીલમેં હુવા ફીર મેહમાં કોઇ.
ઉસે માઅલુમ હોતી કદ્ર ફીર કુછ અપને ઝુલમોંકી,
જો હોતા આસમાંકે વાસતેભી આસમાં કોઇ.
ચમન હો ચાંદની હો મય હો સાગર ઓર મીના હો,
પીલાયે જામ ભરભર કર શરાબે અરગવાં કોઇ.
યે ક્યા સુઝી કે આંખેં જાકે નરગીસસે મીલાતા હે,
ન ખુદ બીમાર હો-જાયે નસીબે દુશમનાં કોઇ.

કહાંકા ઝહદો તકવા ઓર કહાંકી તોબા અય ઝાહીદ,
પીયેં ક્યુંકર ન જબ હમકો પીલાયે મેહરબાં કોઇ.
ખુદા હાફીઝ અભીસે કમ સીનીમેં યે શરારત હે,
જવાનીમેં તહો બાલા કરેગા એક જહાં કોઇ.
કહો તો આપકે કેહનેસે કેહદું ગયેરકો અચ્છા,
મગર સોચો મીલાયેગા કહાં તક હાં-મેં હાં કોઇ.
સુખન મકબુલ હો અપના જહાંમેં યે તમન્ના હે,
ઇલાહી બાદ મેરેભી રહે મેરા નશાં કોઇ.
ગઝબ હે બે-ખુદીમેં હાલે દીલ વોહ પુછ લેતા હે,
હુવા જાતા હે હુમદમ રફ્તા રફ્તા રાઝદાં કોઇ.

ગઝલ-૩૬.

ન મીલતા ગુલ રૂખોસે દીલ મેરા મશહુર ક્યું હોતા,
ન દેખા નરગીસે બીમાર તો વોહ રંજુર ક્યું હોતા.
ખુદા પયદા ન કરતા જગમેં ગર જાતે મોહમંદકો,
તો મુસાકે તઇં મેઅરાજે કોહે તુર ક્યું હોતા.
લીખા થા તોક લાઅનતકા ઊપર દેખા ફરીશતોંને,
અગર યે જાનતા શયતાં તો વોહ મગરૂર ક્યું હોતા.
કીયા દાઅવા અનલ હકકા હુવા સરદાર આલમકા,
અગર સુલીપે ન ચડતા તો વોહ મનસુર ક્યું હોતા.

ગઝલ—૩૭.

તઆલા શાન—હુ કીસ શાનસે સુલતાને દીં આયે,
મલાયેકકો જીલુમેં લે—કે જીબ્રીલે અમીં આયે.
ગુનેહ ગારાંને ઉમ્મતકો નીદા દેતી હે યું રહમત,
તુમ્હારે બખ્શ વાનેકો શફીઉલ મુજનબીં આયે.
ન કયું કર ચારસુ છાયે ઘટા રહમતકી આલમ પર,
કે ગુલઝારે જહાંમેં રહ—મતુલ લીલ આલમીં આયે.
ઝમીં કેહતી હે દેખો મેરા મરતબા આસમાં વાલો,
મેં વોહ હું આજ જીસપર અરશે આઝમકે મકીં આયે.
તુઝુલે લુતફે હક હે મેહફીલે મીલાદે સરવરમેં,
વોહ હાઝીર હોકે ખુદ દેખે ન જીસકો યે યકીં આયે.
હજારોં તુરકે અંબાર હેં મુમતાઝ વહાં અબતક,
કદમ જીસ જગા રખતે હુયે વોહ માહ જબીં આયે.

ગઝલ—૩૮.

બાગ હે બારાં હે માહ હે ઓર પયમાનાભી હે,
ઝુમતે હેં સરો શૌરે મુરગે મસ્તાનાભી હે.
તેરે ઝુલફો ખાલસે દીલકી ગીરફતારી હુઈ,
મુરગે દીલ કયું બચ સકે યાં દામ હે દાનાભી હે.
ખુને નાહક આશીકોંકા હશ્રમેં લાયેગા રંગ,
રૂબરૂ અલ્લાહકે આખીર બુતો જાનાભી હે,
ઉમરે દો રોઝાપે ગાફીલ સરકશી લાઝીમ નહીં,

ખાકકા પુતલા હૈ એક દીન ખાકમેં જાનાભી હૈ.
દેખકર અઝમતકો બઝમે યારમેં કેહતે હું લોગ,
ઉસ પરીકે આશાકોમેં એક દીવાનાભી હૈ.

ગઝલ—૩૮.

ખાતીરસે યા લીહાઝસે મેં માન તો ગયા,
ઝુઠી કસમસે આપકા ઇમાન તો ગયા,
દીલ લેકે મુફત કેહતે હેં કુછ કામકા નહીં,
ઊલટી શીકાયતેં હુઇ એહસાન તો ગયા.
ડરતા હું દેખકર દીલે બે આરઝુકો મેં,
સુનસાન ઘર યે કયું નહો મેહમાન તો ગયા.
કયા આયે રાઝે ઇસ્કમેં જો ઝુલતે હુઇ,
લેકીન ઉસે જતા તો દીયા જાન તો ગયા.
જો નામા—બરસે ખુશ ન-હુવા પર હજાર શુક,
મુજકો વોહ મેરે નામસે પેહચાન તો ગયા.
બઝમે અદુમેં સુરતે પરવાના દીલ મેરા,
ગો રસ્કમેં જલા તેરે કુરબાન તો ગયા.
હોશો હવાસ તાબો તવાં દાગ જા ચુકે,
અબ હમભી જાને વાલે હેં સામાન તો ગયા.

ગઝલ—૩૯.

તડપતે હેં ઉન્હેં ગયરોંકી હાલત અયસી હોતી હે
ખુદાકી શાન હે અયસોંકી હાલત અયસી હોતી હે,
જબ આંખોસે લગાતા હું તો ચુપકે હંસ હંસકર,
તેરી તસવીરભી કેહતી હે સુરત અયસી હોતી હે,
અભીતો ખેલ સમઝે હો મગર એક દીન દીખાવેંગે,
કયામત ઇસકો કેહતે હેં કયા-મત અયસી હોતી હે,
હમારી શકલ તેરે ગમમેં પેહછાની નહીં જાતી,
બીગડ જાતી હે સુરતભી મુસીબત અયસી હોતી હે,
ભરી મેહફીલમેં ગયરોંસે ઇશારે યું મેરે આગે.
મુરવ્વત આંખકી અય બે મુરવ્વત અયસી હોતી હે,
ન નીકલે આ-લમે બાલા તક અયસા ચાંદસા ચેહરા,
ઇનહીં કાફીર બુતોંમેં એક સુરત અયસી હોતી હે,
જરાસી બાતપર અય દાગ તુમ ઉનસે બીગડ બયઠે,
ઇસીકા નામ ઉલફત હે મોહબ્બત અયસી હોતી હે,

ગઝલ—૪૦.

તુમાયાં હે તુમ્હારા જલવયે અનવાર ઇનસાંમેં,
જીગરમેં સીનેમેં પેહલુમે દીલમેં જીસ્મમેં જાં-મેં,
તુમ્હારે નાખુને પાકા કહાં હે હુસ્ન ખુબાંમેં,
મહકમેં હુરમેં ગીલમાંમેં ઓર જીન્નો ઇનસાંમેં,

તુમ્હારે હુસ્નકા ચરચા શહા ચારસુ હરદમ
અરબમેં હીંદમેં ઓર રૂમમેં અકલીમેં ઇરાંમે,
ઝીયા કબ હે મીસાલે રૂયે અહમદ બલકે યક શમ્મા,
સીતારોંમેં સવાબેતમેં કમરમેં મેહરે દરખશાંમેં,
પડે ફીરતે હેં શયદા આપકે હર લેહઝા સર ગરદાં,
ચમનમેં શેહરમેં કોહસારમેં દસ્તો બીયાબાંમે,
ન ઠેરેંગા મોયસ્સર ગર નહો પા-બોસીયે હઝરત,
જીનાંમેં ખુલ્દમેં ફીરદોસમેં ગુલઝારે રીઝવાંમેં,
દુરે દંદાંને હઝરતકી કહાંસે આબો તાબ આવે,
ગોહરમેં લાલમેં યાકુતમેં હીરેમેં મીરજાંમેં,
ન ઠેહરે એક લેહઝા જો તેરે રોઝેકો દેખ આવે,
હવેલીમે મકાનોંમેં મેહલમેં કસરો અયવાંમેં,
પ્રલાહી હીરજે જાં હો નામે અહમદ તા રહું ખુર઼્રમ,
જહાંમેં કબ્રમેં ફીરદોસમેં મેહશરકે મયદાંમેં,
ઉસીકે નુરકા અય નુર યે હે અકસ હર શયમેં,
ઝમીંમેં ચર્ખમેં ખુરશીદમેં ઓર માહે તાબાંમેં,

ગઝલ--૪૧.

ફનાકા જામ અય સાકી મેં પીપી લું તુ ભરભર દે,
બકાકી મયસે આંખેં મીસલે નરગીસ મસ્ત કરકર દે.
નીરાલા હે તુ અય મવલા નીરાલી હેં તેરી શાનેં,
કીસીકો ખાકકી ઢેરી કીસીકો સંગે મરમર દે.
બુરાકે શાહને મેઅરાજમેં યે કી દુઆ હકસે,

અતાકર વોહ કદમ આવાઝ ચલનેમેં જો ફ્રર ફ્રર દે.
ઇલાહી રૌઝયે ખૈયરૂલ–વરા પર જબ મેં જા પહોંચુ.
બ–રંગે ગરદીશે ગરદું ન ગરદીશ મુજકો સરસર દે,
કહા જીબ્રીલસે હકને દસે મીલાદે પયગંબર,
મેરે મહબુબકી આમદકા તુ પયગામ ઘરઘર દે,
સદા યે આ–રહી હે દમ બદમ હુકે બીયાબાંસે.
અજલ કબરોંમેં લાશેં મરને વાલોંકી તુ ઘરઘર દે,
જલાલી હે અજબ ઉસ કાદીરે કૈયુમકી કુદરત,
કીસીકો તાજે સુલતાની કીસીકો ભીક ઘરઘર દે.

ગઝલ–૪૨.

દીલો જાન મેરા લેકર દીલબર કહાં ગયોરે,
મુજકો બનાકે મુઝતર દીલબર કહાં ગયોરે,
કાબેમેં તુજકો ઢુંઢું યા બુત–કદેમેં અય બુત,
જાઉં કહાં કહાં પર દીલબર કહાં ગયોરે,
ફુરકતમેં ઉસ પરીકે દીવાના વાર બનબન,
કેહતા ચેહી હું દરદર દીલબર કહાં ગયોરે.
અબતો ખબર લો આકર વોહ ઇશ્કકા જીગર પર,
કારી લગા હે ખંજર દીલબર કહાં ગયોરે.
દીખલા વોહ અપની સુરત જો નુરકી હે મુરત,
બે–પરદા અબ સરાસર દીલબર કહાં ગયોરે.
ઉલફત બઢાકે પ્યારે હમસે હુયે કીનારે,
હયરાં બહોત હે મઝહર દીલબર કહાં ગયોરે.

ગઝલ--૪૩.

હે જબ તલક બસેરા પીંજરેમેં જાનવરકા
સૈયાદ સફેર કરલે કુછ અપને બાલો પરકા.
પીર યે મઝા કહાં હે તુઝકો અરે. દીવાને,
જબ આયેગા જુદા હો મેહમાન તેરે ઘરકા,
આખીર પડેગા એક દીન ફૂલ ફુલસે જુદા હો.
હાસીલ રોહા હે બુલબુલ ઉસ શાખકે સમરકા,
આદમકો લા અદમસે દે અપની દસ્તે કુદરત.
ઘુમેં મચ્યા રહા હે સાનેને ઉસ હુનરકા,
જીસ જાતકી તમન્ના રખતા હે તુ જહાંમેં.
હે વોહ ચીરાગ રોશન મેહમાન ઉસ સહરકા.
કોઇ બાત ના-રહેગી બાદ આઝ તેરે મુસાફીર.
પર જીક્ર એક રહેગા આ-માલ ખયરો શરકા,
ઉમ્મીદ કારવાંકી મત રખ લતીફ હરગીઝ.
કુછ બાંધલે જહાંસે તોશા તેરે સફરકા.

ગઝલ--૪૪.

અય દીલે નાદાં ન ઘબરા ચંદ રોજ,
ઇસ જહાંમેં હે બસેરા ચંદ રોજ
કુરબે હક તુજકો અગર મંઝુર હો,
છોડ હસતી હો બીગાના ચંદ રોજ,
ગોરકી સખ્તીકા સદમા યાદ કર.

ખાટ ઓર બીસતરકા સોના ચંદ રોજ;
કામ ન આયેગા પેશ હક સીવા,
જોરૂ બચ્ચે માઇ બાબા ચંદ રોજ;
મુરસલોંમેં મુસતફાઇ કે સીવા,
કર ગયે સબ નામ અપના ચંદ રોજ,
વક્ત હે હુશીયાર તો ગફ્લતસે તુ,
હસતીમેં કલીયર હે જીના ચંદ રોજ;

ગઝલ—૪૫.

ફુરકતમેં મેરી તનસે નીકલ જાન ન જાયે,
દીલમેં હે ભરા વસ્લકા અરમાન ન જાયે;
બીઠલાતે હેં અગયારકો પેહલુમેં વોહ અપને,
કેહના કહીં અગયારકા વોહ માન ન જાયે,
વાએદા હે સનમ આજકા મત નામ લો કલકા,
કલ તક યે બીગડ વસ્લકા સામાન ન જાયે;
એ વસ્લ તેરે દરસે નહીં જાનેકા જાનાં,
ગર જાન મેરી જાયે મગર આન ન જાયે;
ઇસ વાસ્તે બુત દેખતેહી ભાગ હેં જાતે,
ઝાહીદકો યે ડર હે કહીં ઇમાન ન જાયે,
મુજરીમ હું મેં કાઝી ભલા ક્યું સામને જાઉં,
હીલયા વોહ મેરા દેખકે પેહછાન ન જાયે,

ગઝલ–૪૬.

ઉમ્મીદ હે મુજકો યા રબ જબ જાન તનસે નીકલે.
નીકલે તો યા મોહંમદ સબકે દહનસે નીકલે.
મુદ્દતસે આરઝુ હે ગેહી મેરી ઇલાહી,
જાકર મેં દેખું રૌઝા જબ જાન તનસે નીકસે.
જબ ગોરમેં લીટાના પરદહ કર દુરૂદ યારો,
તો ઘુંયે મુશ્કકો અંબર મેરે કફનસે નીકલે.
જીબ્રીલ જીસકે દરપે દરબાની કર રહે થે,
વોહી મેરા પ્યારા બાંકી ફ઼બનસે નીકસે.
યારો યે ચલકે દેખો કયસા હે વોહ મદીના,
જીસકે હવસમેં લાખોં અપને વતનસે નીકલે.

ગઝલ–૪૭.

ખડા હે દેરસે તાહેર કફન બાંધે હુયે સરસે,
તેરે સદકે તેરે કુરબાં મેરે કાતીલ નીકલ ઘરસે.
યે કેહદો અબ્રરે બારાંસે અગર બરસે તો યું બરસે,
કે જયસા મેંહ બરસતા હે હમારે દીદયે તરસે.
કીસીને વસ્લમેં યે કેહકે દીલ કુમલા દીયા મેરા,
ઉઠો વહાંસે જરા સરકો મેરે ફુલોંકે બીસતરસે,
અગર ચાહે તો કાબુમેં ઉન્હેં કયા કર નહીં સકતા,
નહીં મેં આપકે કાબીલ હસી કીજે બરાબરસે.

શામે વસલત અજાં સુનકર છુરીસી ફીરગઇ દીલપર,
કે ત્રિસગીલ્લાહ કેહ આઇ સદા અલ્લાહો અકબરસે.
ન પહોંચા કોઇ દીવારે હકીકતકી બુલંદી પર,
મગર મેં પાર હો–જાતા હું ઇસ સીરરે સમંદરસે.
ખુદાકો યાદ કરને આજ ક્યું બયઠે હો મસજીદમેં,
નીકાલા કીસલીયે બાહેર બુતોંને તુમકો મંદરસે.

ગઝલ–૪૮

કીસમત તુ દીખલાદે મુજકો જરા, મહબુબે ખુદાકા સુનેરી કલસ,
કબ દેખુંગા જાકર સદકે અલા, મહબુબે ખુદાકા સુનેરી કલસ.
ઇસ હીંદમેં હું બે–ચયેન પડા, બુલવા–લો અરબમેં રસુલે ખુદા,
વહાં પહોંચ કર દેખું મેં સુબહો મસા, મહબુબે ખુદાકા સુનેરી કલસ.
ફર્યાદ કહૂં કીસસે જાકર, ઇમદાદ કરેગા કોન આકર,
અલ્લાકે દો–આલમ તુહી દીખા, મહબુબે ખુદાકા સુનેરી કલસ.
યા રબ બ–હકકે શાહે અરબ, કર દુર તુ મેરા યે રંજો તઅબ,
અબ મુજકો પ્યારે જલદી દીખા, મહબુબે ખુદાકા સુનેરી કલસ.

ગઝલ–૪૯.

બાડહકે ચીતવનસે ઝમાનેમેં કોઇ તીર નહીં,
તેગે અબરૂકે મુકાબીલ કોઇ શમશીર નહીં,
દોનોં હાથોંસે જીગર થામકે આયે તો સહી,

ફીર કબી કેહતે હેં તેરી આહમેં તાસીર નહીં.
જખ્મ રખી સબ્રકી રીલ દીલપે હુવા દીક પયદા,
હાયે બીમારીયે ગમકા કોઇ તદબીર નહીં.
સફ-હયે દીલપે મુનકશ હે યે પ્યારી સુરત,
કયા હુવા ગર મેરે પાસ આપકી તસવીર નહીં.
રાસતે પર મેરે આઆ-કે વોહ ફીર જાતા હે,
ઇન દીનો રાહપે આઇમ મેરી તકદીર નહીં.

ગઝલ-૫૦.

એસા ઉસ બુતકી જબીંપર લીયા ચંદન બનકર,
હુવા હમ દોશ મઅે જુન્નારે બીરેહમન બનકર,
ચશમે મરદુમસે જો હે આપકો પરદા મંઝુર,
મેરી આંખોંમે રહા કીજીયે અંજન બનકર,
ખુને આશકકા પડા યે ઉસે એ-ઠબ લપકા,
ઝુલફે પુર પેચ ન કાટે કહીં નાગન બનકર.
દોસ્તી કી દીલે હમ-દર્દને જો દર્દસે આહ,
દુશ્મની દોસ્તને કી મુશાતરી દુશ્મન બનકર.

ગઝલે-૫૧.

તેરી ઉલફતકો અય ખાજા ન-કયું દીલ કીમયા જાને,
પ્યારા જબકે તુજકો હઝરતે બયરુલ-વરા જાને.
દીલે બીમારકી મેરે ખબર લે જલ્દ અય ખાજા,

મસીહા તુહી મેરા હે મેરે દીલકી દવા જાને.
તમન્ના હે દીલકી કયા કહું અય ખ્વા–જયે આલમ,
તુમ્હારે માસીવા કયા કોઇ મેરા મુદ્દઆ જાને.
ગદાકો એક પલમેં તુ અગર ચાહે ગની કરદે,
તેરા દરબાર આલી હે યે રૂત્બા કોઇ કયા જાને.
કટી જડ કુફ્રકી હીંદુસ્તાનસે આપકે બાએસ,
કોઇ કયા રૂત્બગે આલી જહાંમેં આપકા જાને.
ન–કયું રૂત્બેમેં આલા હો સીકંદર ઓર દારાસે,
તેરે દરબારે આલીકા જો અપનેકો ગદા જાને.
ઝહે કીસમત કીસી દીન ગુલશને અજમેરમેં ખ્વાજા.
બુલાઇંગે મુઝે વાસીલ ખુદા જાને ખુદા જાને.

ગઝલ–પર.

અચ્છી સુરતપે ગઝબ ટુટકે આના દીલકા,
યાદ આતા હે હમેં [illegible] ઝમાના દીલકા.
તુમભી મોંહ ચુમ લોગે– [illegible]મતા પ્યાર આ–જાગે,
મે સુનાઉં જો કભી [illegible]સે ફસાના દીલકા.
પુરી મેંહદીભી લગાની નહીં આતી અબ તક,
કયુંકર આયા તુઝે ગ[illegible]સે લગાના દીલકા.
ઇન હસીનોંકા લડકપન–હી રહે યા અલ્લાહ.
હોશ આતા હે તો આતા હે સતાના દીલકા.
દે ખુદા ઓર જગા સીના વ પેહલુકે સીવા.

કે બુરે વક્તમેં હો-જાએ ઠીકાના દીલકા.
ઉંગલીઆ તારે ગીરેબાંમેં ઉલઝ જાતી હેં.
સખ્ત દુશ્વાર હે હાથોંસે લગાના દીલકા.
છોડકર ઉસકો તેરી બઝમસે કયું કર જાઉં.
એક જનાઝેકા ઉઠાના હે ઉઠાના દીલકા.
નીગાહે યારને કી ખાના ખરાબી અયસી,
ન ઠીકાના હે જીગરકા ન ઠીકાના દીલકા.
બાદ મુદ્દતકે યે અય દાગ સમઝમેં આયા,
વોહી દાના હે કહા જીસને ન માના દીલકા.

ગઝલ-૫૩.

કાસીદ નહીં હે ઓર નસીમે સહર નહીં,
ખત કીસકે હાથ ભેજું કોઇ નામાબર નહીં.
હરએક અશ્ક સમંદરસે હે ફુઝું,
તુફાને નુહ હે યે મેરી ચશ્મે તર નહીં.
સૈયાદ કયેદ કરકે મુઝે કયા ખજીલ હુવા,
દેખા તો કુછ કફસમેં બજુઝ મુશ્તે પર નહીં.
ફીર કીસ તરેહ યકીં હો કે દીલસે દીલકો રાહ,
મરતે હેં જીસપે હમ ઊસે મુતલક ખબર નહીં.
લડકા બગલમેં ઓર ઢીંઢોરા હે શેહરમેં,
વોહ મેરે ઘર હે મીલતા મુઝે જીસકા ઘર નહીં.
દીલ ખું હુવા હે ઉસ દુરે દંદાંકી યાદમેં,

ક્યા ગમ હે અપને પાસ જો લાસો ગોહર નહીં,
જો હર તરફ હે ઓર નહીં હે કીસી તરફ,
ફીર ક્યા બતાઇએ વોહ કીધર હે કીધર નહીં.
કીસકો દીખાઉં અપની તબીઅતકી તેજીયાં,
અફસોસ ઇસ ઝમાનેમેં કદરે હુનર નહીં.
અય જોશ બે નશાં હે વોહ ઉનકાકી તરેહસે,
યા અપને સુરગે ફહમો ફીરાસતકે પર નહીં.

ગઝલ--૫૪.

પડહો કલેમા મોહંમદકા મોહંમદ નામ લેલેકર,
મોહમંદકો કરો રાઝી મોહંમદ નામ લેલેકર.
ઉમર ફારૂકને કયસા મીટાયા ઝુલમે કુદરતકો,
જગાયા દીન અહમદકા મોહંમદ નામ લેલેકર.
તુમ્હારે વાસતે સર દેદીયા સીબ્તે પયંબરને,
કરો તુમ જાનકો કુરબાં મોહંમદ નામ લેલેકર.
કરી જારી નબીને વહાં તુમ્હારે બખ્શવાનેકો,
નહીં આંસુ બહાતે થે મોહંમદ નામ લેલેકર.
યેહી હે આરઝુ મેરી કે જા હઝરતકે રોઝે પર,
કરૂં મેં શુક્રકે સીજદે મોહંમદ નામ લેલેકર.
અગર ઝાડુ-કશી રોઝયે મુબારકકી મીલે મુજકો,
મેં ઝાડું અપની પલકોંસે મોહંમદ નામ લેલેકર.
ઇસી ઉમ્મતકી ખાતીરસે ગયે થે ગાર તીરોંમેં,
સહાબાને બહોત ઢુંઢે મોહંમદ નામ લેલેકર.

તુમ્હેં લાઝીમ હે મોઅમીનો કે હઝરતકી ઉમ્મતમેં,
બજાઓ દીનકા ડંકા મોહંમદ નામ લેલેકર.
હરે જન્નતપે પુછે કે હો તુમ કીસકી ઉમ્મતમેં,
બતાદું મેં નબી અપના મોહંમદ નામ લેલેકર.
ઝબાંમેં કબ તલક ગોયા રહે નામે નબી લબ પર,
જબ નીકલે જાનહી તનસે મોહંમદ નામ લેલેકર.
રકમ થા નામ હઝરતકા હમારે તુરકી કીશતીમેં,
ફીર ઉતરે નીલસે મુસા મોહંમદ નામ લેલેકર.
તુમ્હેં તો કુછ નહીં હે ફીક્ર ઝીયાદા રાહકા અશરફ,
ચલે જાઓ મદીનેકો મોહંમદ નામ લેલેકર.

ગઝલ—૫૫.

ઇશ્ક ક્યા શય હે કીસી કામીલસે પુછા ચાહીયે,
કીસતરેહ જાતા હે દીલ બે-દીલસે પુછા ચાહીયે.
ક્યા તડપનેમેં મઝા હે કાલ હો પ્યારે કે હાથ,
ઉસકી લજ્જતકો કીસી બીસમીલસે પુછા ચાહીયે.
જીસને ઉસકા ઝખ્મ ખાયા હો ઉસે માઅલુમ હે,
તેગે અબરૂકી સીફત કીસી ઘાયલસે પુછા ચાહીયે,
બારકે મીલનેકી અબ કોઈ તરેહ મીલતી નહીં,
તરેહ મીલનેકી કીસી વાસીલસે પુછા ચાહીયે.
આહેઃ નાલોંકી હકીકત દેખતા હું હીજરમેં,
ક્યા ગુજરતી હોગી તાબાં દીલસે પુછા ચાહીયે.

ગઝલ—૫૬.

આપકે હીજરમેં પહોંચી હે યે હાલત મેરી,
મેહરબાં તક નહીં પેહછાનતે સુરત મેરી.
હું સરાપાયે તમન્ના મુઝે કયા પુછતે હો,
નીકલી બતલાઓ તુમ્હીં કોનસી હસરત મેરી;
ડરસે રૂસવાઇકે અબ મુઝસે નહીં મીલતે હેં,
દેખતે દુરસે પેહરોં હેં વોહ સુરત મેરી;
બઝમસે અપની વોહ યે કેહકે ઊઠા દેતે હેં,
જાઇયે આપકે લાયેક નહીં સોહબત મેરી,
એક વોહ હેં કે ઊડાતે હેં ઝમાનેકે મઝે,
એક મેં હું કે ન નીકલી કોઇ હસરત મેરી;
ગલીયોં ગલીયો ઉન્હેં ફીરવાયેગી મજનુંકી તરેહ,
રંગ લાયેગી કીસી રોજ યે ચાહત મેરી.
નીમ-જાં આશીકે મુઝતર હે ક્ષણે ફુરકતમેં,
આઇયે જલ્દ કે હે આપસે રૂખસત મેરી.

ગઝલ—૫૭.

જીસકે હમ મારે હુયે હેં વોહ સીતમગર ઓર હે,
ઝખ્મ હે જીસકા રગે જાંમેં વોહ નશ્તર ઓર હે.
ઢુંઢતા હે જીસકો દીલ વોહ સાલકે ગોહર ઓર હે,
હો-જહાં હેં જીસકી મોજેં વોહ સમંદર ઓર હે.
ખુમે સીના જીસકો કેહતે હેં સરીને હેં કહાં,

જીસસે પાતે હેં ખુદા, વોહ તો મંતર ઓર હે.
અબ કહાં જાઈગે હમ યે આસતાના છોડકર,
ઈસ ઝમીં-પર આજ કોઇ ઈસસે બડહકર ઓર હે.
અહલે દુનિયાકે લીયે દેરો હરમ હેં અય મુજીબ,
આશીકોંકે વાસ્તે અલ્લાહકા ઘર ઓર હે.

ગઝલ—૫૮.

શીરીં જ્યાં ગુમ, હે ફરહાદકે દહનમેં,
લયલા પુકારતી હે મજનુંકે પયેર-હનમેં,
ઈતરા મલાલ મલકર હલકે-મેં યાર બયઠા,
બુલબુલ પકડને આયા સૈયાદ અંજુમનમેં.
આયા થા બુલબુલોંકી તદબીરમેં ગુલોંને,
હંસહંસકે મારડાલા સૈયાદકો ચમનમેં,
ચશ્મે રીયાહસે તેરી પરદેમેં બતાકે,
તાઅલીમ હોને આયા રીતના ફરેબ પનમેં,
બાઝારે મીસ્રમેં ચલ યુસુફકા સામના કર,
ખોટે ખરેકા પરદા ખુલ જાયેગા ચમનમેં.
બોસેમેં લબકે હંસકર દંદાં દીખાયે ઉસને,
બીજલી ગીરાઇ મુઝપર તકદીરને ચમનમેં.
કોઇ નહીં હે તેરા મકદુર હોતો આતશ,
દે રખ અજુરા દસ્તે ગરસાલે ગોર કનમેં.

ગઝલ—૫૯.

ઊઠે હીજરે શાહે ઝમાં કયસે કયસે,
મીલે ઇસ બલાસે અમાં કયસે કયસે.
દીયે રંજો અંદોહો ગમ દરદો હીરમાં,
લીયે ઇશ્કને ઇમતીહાં કયસે કયસે.
જમાલો ખીસાલો સખાયે નબીકા,
ઝબાંસે મેરી હો બયાં કયસે કયસે.
સનાયે બુરાકે રસુલે ખુદામેં,
તરારે ભરે હેં ઝમાં કયસે કયસે.
મદીનેકા હે કુરબ મુદતસે લેકીન,
ચલું રાહમેં ના-તવાં કયસે કયસે.
હીદાયત નીઝામી વ સાઅદી વ જામી,
નબીકે હુયે મદહે-ખાં કયસે કયસે.

ગઝલ—૬૦.

મુદતસે બારે ઇશ્ક હે સરપર લીયે હુયે,
જાઇંગે હમ યે કબ્રકે અંદર લીયે હુયે,
સાકી ખડા હે બઝમમેં સાગર લીયે હુયે,
આઇના હાથમેં હે સીકંદર લીયે હુયે.
પાયા કહીં નહીં દરે મહબુબકા નશાં,
બરસોં ફીરા કીયા હું મેં બીસતર લીયે હુયે.

મજનું બના જો ઇશ્કમેં લયલા અદાકે મેં,
પીછે હજારોં તીફ્લ હેં પથ્થર લીયે હુયે;
રંજો અલમ હમેં તો મીલા ઇશ્કકે તુફેલ,
પહોંચે જહાં જહાંપે મુકદ્દર લીયે હુયે;
પાઇ જો ગુલ બદનને મેરે મૌતકી ખબર.
મરકદપે આયા ફુલોંકી ચાદર લીયે હુયે;
કુચે સનમમેં ફીરતા હે હુસેની રોજો શબ,
અપની બગલમેં ઇશ્કકા દફતર લીયે હુયે.

ગઝલ—૬૧.

તુમ મસીહા થે મસીહાઇ દીખાઇ હોતી,
કીસમતે આશીકે નાશાદ જગાઇ હોતી.
ઇન હસીનોંકા હે હુસ્ને દો-રોઝાપે ઘુમંડ,
ખુબ હોતા જો યે દૌલતકી ન-પાઇ હોતી.
પેહલેહી ઇશ્કકા અંજામ જો હોતા માઅલુમ,
આબરૂ ખાકમેં અપની ન મીલાઇ હોતી.
ઉમ્રભર શમએ જમાલોંકી મોહબ્બતમેં મરે.
અયસી ઉલફતકો તો બસ આગ લગાઇ હોતી.
દીલભી હાઝીર હે મેરા જાનભી હાઝીર હે મેરી,
ઉઝર જબ થા કે કોઇ ચીજ પરાઇ હોતી.
અપને ઉશ્શાકકો હરગીઝ ન યે જીને દેતે,
ઝુલ્ફ યા ઝુલ્મ બુતોંકી જો ખુદાઇ હોતી.

કોઇ દીન અયસાભી તકદીરસે હોતા અય કાશ,
મેરી બીગડી મેરે મવલાને બનાઇ હોતી.

ગઝલ—૬૨.

હીજરમેં આહે શરર બાર કરૂં યા ન કરૂં.
બે-વફા હે મેં ઉસે પ્યાર કરૂં યા ન કરૂં.
સુનતેહી વસ્લકા પયગામ ઝુકાઇ ગરદન,
યે તરદ્દુદ હે કે ઇકરાર કરૂં યા ન કરૂં.
વોહ ઝરૂકેસે જો ઝાંકે તો મેં ઇતના પુછું,
બીસતર અપના પસે દીવાર કરૂં યા ન કરૂં.
યાર આરામમેં હે વસ્લકી શબ આખીર હે,
યે તરદ્દુદ હે કે બેદાર કરૂં યા ન કરૂં.
શકલકો દેખકી ઉસકી યે બતા અય મુનીસ,
અયસે મુસ્હફકો ભલા પ્યાર કરૂં યા ન કરૂં.

ગઝલ—૬૩.

અદા બાંકી તીરછી દીખાયે ચલાજા,
મુઝે અપના શયદા બનાયે ચલાજા.
પીલા વોહ નશા જીસસે બસ તુહી તુ હો,
મેરી મયકો મયસે મીટાયે ચલાજા.
મુઝે હીજરમેં અબ તલક તુને અય જાં,
રૂલાયા બહોત અબ હસાયે ચલાજા.

ખુલા સેંગે દીલકી કશીશસે તુઝે હમ,
ચલાજા ચલાજા મોંહ છુપાયે ચલાજા.
રહે ખ્યાલ દુન્યા ન કુછ ઔર દીંકા,
મેરે દીલસે દોનોં ભુલાયે ચલાજા.
રહું મેં ન બાકી ન મેરા નશાં કુછ.
સબક તુ વોહ મુજકો પડહાયે ચલાજા.
ખુદાકી સમઝ શાન તુ ઉનકો કાઝી,
બુતોંસે યુંહી દીલ લગાયે ચલાજા.

ગઝલ—૬૪.

તુમ્હીં દરદે જીગર ઠેહરે તુમ્હીં દીલકી દવા ઠેહરે.
તુમ્હીં ઠેહરો તો પેહલું-મેં દીલે દર્દ આશના ઠેહરે;
યેહી મીલનેસે નફરત હે તો ઇસ ઝીદકા ઠીકાના કયા,
મેં ઉનકે દીલમેં જા ઠેહરા વોહ મેરે દીલમેં આ ઠેહરે
ભરી મેહફીલમેં ઉસને રાત-ભર દેખા કુન અંખીયોંસે,
નહીં માઅલુમ હમ ઉસ શોખકી નઝરોંમેં કયા ઠેહરે;
સીતમ હે ખેલ સમઝે વોહ તમાશા રકસે બીસમીલકા,
કીસીકી જાન જાયે ઔર કીસીકા મશ-ગલા ઠેહરે;
અભી અચ્છે ભલે થે એક બોસે પર બીગડ બયઠે,
મનાતા હું તો કેહતે હેં યહાં મેરી બલા ઠેહરે;
ઉન્હેં ગયરોંકી સોહબતને બનાયા અયસા હરજાઇ,
કભી ઇસ દીલમેં આ ઠેહરે કભી ઉસ દીલમેં જા ઠેહરે;

ઇલાજે દરદે ફુરકત નહીં કરતે મગર કહીયે,
મરઝ જબ લા-દવા ઠેહરે તો તુમ કીસકી દવા ઠેહરે.
ખબર લો તેગસે ઉનકી જો સર દેનેસે ડરતે હેં,
હમારા ઇમતીહાં લેતેહો કયા હમ તો બા-વફા ઠેહરે.

ગઝલ-૬૫.

ભાઈ મોંસે અયસી કોન ખતા, જોકે આના જાના છોડ દીયા,
કયું નાહક અયસે રૂઠ ગયે, જો મોંહકા દીખાના છોડ દીયા.
તન મનમેં લગાકર અગની પીયા, હે દેસસે જા પરદેસ બસે,
મોરે મનકી અગની કયસે બુઝે. મોંસે આંખ લગાના છોડ દીયા.
તેરા શરબતે દીદ હું જબસે પીયા, તુહીહે આતા નઝર મોહે હે
ખાજા.
તુને-બા જયે આલમ દીલકો મોરે, મયખાના બનાકર છોડ દીયા.
મુસ્તાકો તુરપે એક ઝલક, દીખલાકે જલાયા જાન તલક,
પર શમેઅસે ચેહરે પર અપને, પરવાના બનાકર છોડ દીયા.
મહમુદશાહ અપને ગુરૂસે મીલો, કીજો અપને પીયાકી સેવા કરો,
વોહ અગલી બાતકો યાદ કરો, કયું અપના ઠીકાના છોડ દીયા.

ગઝલ-૬૬.

કુછ હમ એકહી નહીં ઇંતેઝાર બયઠે હેં,
રસુલે પાકકે શયદા હજાર બયઠે હેં.

ઉઠાઓ પરદયે રૂખકો જમાલ દીખલા દો,
હમ આંખે ખોલે હુવે ઈંતેઝાર બયઠે હેં.
તુ વોહ હે શાહ કે શાહાને ગય-રતે જમશીદ,
તેરી ગદાઈકે ઉમ્મીદ વાર બયઠે હેં.
ગમે ફીરાકે ગ્રહે દીમેં અબતો ખોકર હમ,
તમામ દૌલતે સબરો કરાર બયઠે હેં.
ન હમકો જરકી હે ખાહીશ ન ચાહ જાહકી હે,
તુમ્હારે લુત્ફકે ઉમ્મીદ વાર બયઠે હેં.
ખ્યાલ રૌઝયે પુર નુરે મુસતફા હે હમેં,
ખમોશ સુરતે શમએ મઝાર બયઠે હેં.
હમેં તો ધ્યાન વોહ સુરરકે ઝુલફો રૂખકા હે,
ઇસી ખ્યાલમેં લયલો નહાર બયઠે હેં.
સુના હે કબ્રમેં દીખાતે હેં શબીહ નબી,
અજલકે ઇસલીયે હમ ઇંતેઝાર બયઠે હેં.

ગઝલ—૬૭.

ક્યા ખુબ મઝેદાર હે યે ચાહકા પ્યાલા,
લો સ્ટ્રોંગ તેયાર હે યે ચાહકા પ્યાલા.
છે ટીક શકર દુધકી નગ્રટીક પડા હે,
બાલાઇસે તૈયાર હે યે ચાહકા પ્યાલા.
ઇસ ચાહકી હર દીલમેં બની ચાહ ન કયું હો,
માશુક તરેહદાર હે યે ચાહકા પ્યાલા.
બરસાતકે ઔર જાડે-કે મોસીમમેં કહું ક્યા.

ગરમીસે મદદ-ગાર હૈ યે સાકીકા પ્યાલા;
કારીકો મેં કુરબાન કરૂં ઓર કાહવેકો સદકે,
સાલમકો કરે ખાર યે સાકીકા પ્યાલા.
ક્યા શીર બીરંજ ગીર ઓર શરબતકી હકીકત,
હંન સબકા તો સરદાર હે યે સાકીકા પ્યાલા;
પીના હે તો પીઓ નહીં મસ્તાએંગે આખીર.
બીકતા કરે બાઝાર હે યે સાકીકા પ્યાલા;
યે સાહ મોહબ્બતકી હે ચીનાઇ નહીં હે,
આફત ગરીફે જાર હે યે સાકીકા પ્યાલા.

ગઝલ—૬૮.

જબ ઉસ ગુલે રૂખસાનાસે મીલા પાનકા બીડા;
ક્યા રંગ જમા લુત્ફ દીયા પાનકા બીડા,
તંબાકુ મહક દાર ઇલાયચી હે તરેહ દાર,
કીતના હે મઝેદાર બના પાનકા બીડા;
ખુબીસે હે કેવડેમેં બસાયા હુવા કથ્થા,
ક્યું હે ન મેરી જાન મઝા પાનકા બીડા;
શોખી નહીં અચ્છી યે શરારત નહીં અચ્છી,
તરસા ન બહોત કરદે અતા પાનકા બીડા.
રશ્ક અયસા હુવા ખુન લગે હુસ્ને દુશ્મન,
પેહલે જો મુઝે ઉસને દીયા પાનકા બીડા.
ક્યા જરકી હકીકત હે કરૂં નઝર અભી સર,
લા પાનકા બીડા તુ ખીલા પાનકા બીડા.
સુલતાન ગઝલ ક્યું ન હો મકબુલ હમારી.
હે તોહફે યે અહબાબ નયા પાનકા બીડા.

ગઝલ—૬૯.

સરસે નૌશાકે અઝીઝોંને જો બાંધા સેહરા,
સર બસર હો-ગયા એક નુર સરાપા સેહરા.
મોગરા વ ચંબેલી ગુલે રંગીં શાદાબ,
તારે જરસે બડી ખુબીસે થા ગુંથા સેહરા,
સરપે તુર્રા હે ગલેમેં હે વોહ બદ્દીકી બહાર.
કંગના હે હાથમેં તન પર હુવા જેબા સેહરા.
ઇતરે ગુલ ઇતરે હીના ઇતરે અંબર ઇતરે ફિરૂસ;
મીલકે અહબાબને મેહકા દીયા દુના સેહરા.
સદકે હો હોકે બલાયેં લીં અહોબાબ એકનોને,
બોલે માં બાપ હો મુબારક તુઝે બેટા સેહરા.
શાદમાં દોસ્ત થે ઔર ખુશ થે બરાતી સારે,
સબને કઇ બાર બડે શૌકસે દેખા સેહરા.
સબ અઝીઝોંને કહા ખુબ હે સેહરા વલ્લાહ;
આજતક હમને તો દેખા નહીં અયસા સેહરા.
કાફસે આઇ હેં પરીયાંભી પયે નઝઝારા;
ભા-ગયા ઉનકોભી ઇનઆમ પ્યારા સેહરા.
હુરે ગીલમાને મલાયેકા સદાયેં આઇં;
મરહબા સલ્લે અલા હે યે અનોખા સેહરા.
ગુલે ગુલઝારે સીયાદત હે યે દુલ્હા બેશક,
ભીરસે ખુશબુસકે તસદ્દુક હુવા શયદા સેહરા.
સુનકે ઇસ સેહરેકો કેહને લગે અહબાબ હરીફ,
વાહવા તુમને તો હે ખુબહી લીખ્ખા સેહરા.

નાટકનાં ઉરદુ ગાયનો.

(ભાગ ૨જો.)

૭૦

કુદરત રહ-મનકા હે યા રબ તુ ઇસરાર-કુદરત.
હાઝીર નાઝીર તુ. હય કાદીર માહીર તુ.
ગાલીબ ગુફરાનો ગફ્ફાર, રાઝીક રહમાં રઝ્ઝાક તદાર-કુદરત.
સાંઇ સુબહાં સરજન હાર, તાલિબ તાબાકા સત્તાર-કુદરત.
ખાલીક યઝદાં કહહાર, વાઝીબ જીવાનો જબ્બાર-કુદરત.
(સંગીન બકાવલી)

૭૧

ખાલીક મુલતક કાદીર બરહક, વાહીદ એક બડા કીરતાર,
અફસુંકા આકા જગકા દાતા, જગત-નાથ હે તુ સત્તાર-ખાલીક.
બહેરો બરમેં સંગો શજરમેં તુહી તો હે તુહી તો હે.
તુરપે દેખા અર્શપે પાયા, તુઝકો બશરને અય ગફ્ફાર-ખાલીક.
બાગો ખલીલો વાહી અયમન, નુરસે તેરે થે રોશન,
ભેદકો તેરે ક્યા કોઇ જાને, તેરી લીલા અપરંપાર-ખાલીક.

(જોડ તોડ)

૭૨

તુ અજબ હે લાસાની અરે જાની,
યે ઠુમકતી તેરી ચાલ ઢાલને દીલકો કીયા પાની;
લગ ગલેસે અય જાની મન માની,
ક્યા નાઝો અદાકા હુમેં તેરા આશીકે દીલજાની:
ચલ સાથ મેરે જાની અરે જાની,
મેં બનું તેરા રાજા હો, જોડા અપના લાસાની:
તુ તન તો મેંહું જાન, તુ હુર તો મેં ગીલમાન;
તુ ચુડેલ તો મેં શયતાન, તુ સૂરજ તો મેંહું ચાન;
ચલ સમઝકે અય જાની અરે જાની;

(તીલસ્મે સુલયમાન)

૭૩

મોરી અંગીયા રેશમી જાલી–મોરી.
દેખો ઉડતી ચીડીયા આઇ,
ફૅસાઇ, યેહ ફૅસન હે આલી,
બ્યુટી નીરાલી, યેહ ફૅસન હે આલી–મોરી.

(શેઅર.)

ચેહરે પર પાઉડર પફ કીયા, અબરૂપે કોસમેટીક લગા,
છીડકા લવંડર ઝુલ્ફ પર, ઔર જામ રમકા પી લીયા–
યે ફેશન હે આલી–મોરી.
આશીક મીલા કોઇ અગર, લીપટા લીયા કેહકર યેહી.
મન તન શુદમ તુ જાં શુદી, મન તુ શુદમ તુ મન શુદી–
યે ફૅશન હે આલી–મોરી.

(જંઝીરે ગોહર)

૭૪.

મેરે જોબનકે ગુલશનમેં ફુલે હેં ફુલ,
જોબનકે ફુલ સારે ઝગડેકે મુલ-મેરે.
ભોલી બાલી નાર નીરાલી,
માલન હું રાનીકી સુરત કુમુલ-મેરે.
બેલા મોતીયા ચંપા મોગરા,
સબકા મુખડા મેરે આગે હે ધુલ-મેરે.

(વિક્રમ બિલાસ)

૭૫.

હુયે જાતે હે પાર તેરી બાંકી તીરછી નઝરકે કટાર-હુયે,
રંગ રૂપ અબરૂ નીગાહ નાઝ જાદુ, આલમ હો તુઝપે નીસાર.
નયન નુકીલે કાલે કટીલે આશીક હુયે હેં હજાર,
હાયે તેરે આશીક હુયે હેં હજાર-હુયે.

(ચીરાગે ચીન)

૭૬.

ચલા જારે એ દરદી સીપઈયા હરજઈયા વાહીયા,
તોરે સંગ નહીં બોલતી ચલા જારે.
હરજઈયા દુખ દઈયા ... જઈયા વાહીયા,
તોરે સંગ નહીં બોલતી.
માનો માનો માનોજી માનો,
વાયેદા હમારા જુઠા ન જાનો,
આંખોંસે આતા, મોકા જો પાતા, પ્યારીકો મેં અપની,
ગરવા લગાતા-ચલા જારે.

(જહરી સાંપ)

૭૭.

અજી દુખ લો દીલજાની, રસીલે પ્યારે સચલાની—કેહ.
ઉજલા ઉજલા દુખરે ગોરે ગોરે હાથ,
ગોરા મોરા સાજના ગોરી ગોલન સાથ,
જો ગોરસમેં બસે સો રસ નહીં જહાન,
ગોરસ સબ રસસે સરસ જાને ચતુર સુજાન,
મયકા પ્યાલા જો પીવે સો જન જાન જલાય,
મયકા પ્યાલા જો પીવે સો જગમેં સુખ પાય—અજી.

(વિક્રમ બિલાસ.)

૭૮.

આગ તનમન લગી કયસે બુઝાઉં,
કયા બતાઉં કયા સુનાઉં કલ ન પાઉં જીસે જાઉં.
યે કીસકો દીખલાઉં—આગ.
હાય ગઇ મેં હાર પસ નહીં વોહ યાર,
દાતા કસસે કહું મન માર,
કંથ બીના મેં કામની, રોઉં કયસી કરૂં કિરતાર.
આજા જલદી ઓ પ્યારે, ઓ ન્યારે જરી સુખ પાઉં.
મેં તુજપે બલ જાઉં—આગ.

(તબદીલે કીસમત)

૭૯.

સુન મોહનીયાં નજરીયા ડારનારે,
તન મન નયેન સબ તોપે વારૂં, ધર દર સબ તુઝપર નીસારૂં,
કબતક સંકટસે જી નીસદીન હારતારે—
બીનતી સુનલે મેરા પ્યારી, જીસે હું મેં અબતો આરી,

કોઇ જતનસે સંગ મીલાદે યારનારે–
મેરી જાન મેં કુરબાન, હર હર આન ઓ જી–જાન,
મેરા ધ્યાન કર નાદાન હું બે–જાન,
કબ તક કાતીલ બનકર ખંજર મારનારે–

(હેમલેટ)

૮૦

મે હું તુમપર નિસાર, તીરછી તુમ્હારી નઝરસે
મેરે ક્રસે જરસે અસેરે–મેં હું.
હમેં જીતના હૈ પ્યાર, તુમ્હેં ઇતના ઇનકાર,
અરે પરવર દીગાર, ખાલા ડાલા કયસે નરસે–મેં હું.

૮૧.

માઇ લવ આઇ વીલ ચન કીસ ઓનલી,
ઝુટી મેરી સમઝે તેરી ગીટપીટ બોલી–માઇ લવ,
હાઉ સ્વીટ મુન લાઇટ, શીમ્સ ટુ મી ધીસ લાઇટ,
લેટ્સ ગો નાઉ ટુ ચોપાટી.

ઝઆની.

ઠંડી સડકપે નાઝસે સાઇકલ ચલાઉંગી,
હર એક જેન્ટલ–મેનસે આંખે લડાઉંગી.
ડબલ રોટી ખાઉંગી લે કાંટા છુરી,
મેં સેમપીયન રમ પીઉં કભી,
ગાના–હાંરે ગોરે સાહેબ તુ લાલ સુટ સીલા દેના,
હુમેં તેરી મડમ,
યસ વો નાઉટ.

હેંકયુ.

કમ કમ કમ કમ ટુ બજાર મીસ,
ઇટસ ધ ટાઈમ ઓફ પરચેઝીંગ ધ થીંગસ ફોર યુ—માઈ.
(જંગ્રીરે ગૌહર.)

૮૨.

હમ ઝવેરી લડકે, ભંડારે હમ ઝવેરી લડકે—હમ.
બડે સુઘડકે ચલે મોતી બજાર અકડકે,
મેરે ગૌહર રતન હેં આદનકે, મેરે રતન સજન તન મનકે,
ચમન હેં લાઅલે યમનકે, ચલે મોતી બજાર અકડકે—હમ.
હર નર રંજકર દમકે, અદન ચમન બન ચમકે,
હીરે પન્ને મુંગે મોતી ચમન, દરસનમેં જી પરસનમેં.
નીરાલે બર લાઉં મતલબ રગડ ઝપડકે; ચલે મોતી
બજાર અકડકે—હમ.
(ચીરાગે ચીન.)

૮૩.

ઇસ ઝુટે સંસાર સીંધુમેં, નર હૈ જલકી ધાર—એ હો.
ઇતસે આયા ઉતકો ધાયા, જાત લગે નહીં બાર—એ હો,
બન ઠનકે જબ આઈ ઘેબનીયા કર સોલા સીંગાર—એ હો,
દેખ દેખ અનમોલ જોબનવા, લલચે જીવ હમાર—એ હો,
ગરજ બાવરી ગરજ સુહાની, ગરજ કરે નાચાર—એ હો,
તેરે જોબનપર તન મન અન ધન પ્રાન કરૂં બલહાર—એ હો.
તોરી પ્રીતસે જોગ રમાઉં છોડું કુટમ પરીવાર—એ હો.

૮૪.

ચલ ઘોડે અસવાર રે, ચલ ઘોડે અસવાર—ચલ.
ટીક ટીક ટીક ટીક હાંકું ઘોડા, સટસટ કોડા મારરે—ચલ.
નાન કબાબ ઓર ભાજી જીસપર, બેવડા બોતલ ચારરે—ચલ.
બલબલ જા તુ યાર બના તુ દેખ મેરા સીનગારરે—ચલ.
(સંગીન બકાવલી)

૮૫.

સાડે તીન પેસે એક મછલી ના બેચુંગા—સાડે.
છોટી મેરી મછલીમેંસે નીકલી યેહ અંગુઠી,
બાજારમેં જા બેચું ઇસકી ખરીદ લાઉં રોટી—સાડે,
અંગુઠીકો બેચું ભલા રૂપીએ લાઉં તીન,
મુ[illegible] ઇસકી લાકે બેચું અડે સારા દીન—સાડે.
[illegible] જો પેસે આવે ઉસસે [illegible],
જાલા ફેંક હાથમેંસે લે ફીરેંગે લકડા—[illegible],
બકરીકે બચ્ચોકું બેચું ઓર લાઉંગા ગાય,
ગાયકા ફીર દુધ બેચે ભેસા લેવે બાદ સાડે.
ફીર લઉંગા મેં હવેલી સોદાગર કેહલાઉં,
દરબારમેં મેં બાદશાહોંકી બે[illegible] ચલા [illegible]—સાડે.
શાહજાદી [illegible]ડી કોઇ આશક પડેગી મુઝપે વા[illegible]રે,
શાદી ઉસકે સાથ કરૂંગા તબ ઝુકેંગે સારે—સાડે.
(શકુન્તલા)

૮૬.

મેં હીકમત પીતરત વાલા હું ચબતા પુરજા તાકત વાલા હું,
સનત રંગમેં ગોરા હું, ઓર તોડ જોડમેં પુરા હું,
લો આઝમા—કે દેખો, અપના બનાકે દેખો.

યા કાટ છાંટકી હાંડીમેં ગરમ મસાલા હું–મેં હીકમત.

૮૭

આશીક હોકર મુજપર દોડે આયે તુમ અય રાનાજી,
હાં હાં ઠીક ઠીક, તુમને જાના સચ હે દાના,
મેરે જોબનકે ગુલશનમેં ભંવરા બનકર આનાજી,
હાં હાં ઠીક ઠીક. તુ ગુલ મેં બુલબુલ દીવાનાજી–આશીક,
મેંભી દીલ જાન, તુજપર હુંગી કુરબાન,
દીલકો સમઝાવો મેરે, જીકો બેહલાવો મેરે,
મકસદ બરલાવો મેરે, જલદીસે દીલજાન–આશીક.

(વીક્રમ બિલાસ)

૮૮.

તરકારી લેલો માલન તો આઇ બીકાનેરસે–તરકારી.
પાલક બેચું સોયા બેચું ઓર બેચું ચોપાઇ,
બરે બજારમેં ડંડી મારે તો માલનકી જાઇ–તરકારી.
કકડીકા તો બ્યાહ રચાયા, કદદુ બ્યાહન આયા,
સાથ તુરૈયાં મંગલ ગાયેં નાચે બાલમ ખીરા–તરકારી.
ગાજરકા તો કિલઆ બનાયા મુલીકા દરવાજા;
શકરકંદકી તોપ બનાઇ લડે ફીરંગી રાજા–તરકારી.

(હેમલેટ.)

૮૯.

દેખુંગી પ્યારે અબ્બાકા મુખડા,
પ્યારા પ્યારા પ્યારારી મોરે અબ્બાકા મુખડા,
ભુલે હુવે થે હમેં દીલસે અબ તક,

દીવસે જાયેગા સારા સારા સારારી. એક મુદ્દતકા દુખડા–દેખુંગી.
રચ્છેગા ભેલદેત બહમ સબ ક્રમબા.
ક્રમબા ફીરતા થા, મારા મારા મારારી, દીલ ઊખડાહી ઉખડા,
દેખુંગી પ્યારે અબ્બાકા મુખડા.

(જેહરી સાંપ)

૯૦

મોરી આલી નીરત નીરત નીરકી ગાગર લાયે, હમ જાયે;
ચપેલી કલીયાં, બેલ ચંબેલીયાં. ચુનકે હાર ગુંદાયે–આલી.
મોરી ચુંદરીયાં ભીગી સગરીયાં છલ છલકે ગગરીયાં;
પાનીયાં ડારત ગજરે ગુંદત, બાગમેં રંગ રચાયે–આલી.

(શકુન્તલા.)

૯૧

પયસેકા હે બાગ બાબા, પયસેકા ખટરાગ,
પયસેકા હે બાગ બગીચા, પયસેકી હે લાગ,
પયસે વાલા સયેર કરે, પયસાહી ફુલ ખાય,
પયસે વાલા ફુલ ચુને, બે પયસેકા મુરઝાય.–પયસે,

(વિક્રમ બિલાસ)

૯૨

પ્યારે મોહે લંડનસે મોટર મંગાદે;
મંગાદું મંગાદું મંગાદું મોરી જાન–પ્યારે.
કરલો પીયા ઠંડા જીગર, પીકે આઇસ સોડાવાટર,
અન દીલા બલદાન તેરે કુરબાન–પ્યારે.

(જંજીરે ગૌહર.)

૯૩

નીરમલ બરનેકો નીરરે, ગોરી ચલી કુવનકો–નીરમલ
માથેપે ગાગરીયા હરવા ગલેમેં, અંગ રમાકે અબીરરે–ગોરી.

નાગનસે કાલે બાલ ઝુલાવત લચકાવત ગોરા સરીરરે—ગોરી.

(જહાંગીરશાહ ગૌહર)

૯૪

તુમ ન આયે હમારે આંગનમેં,
ચલી બાદે બહારી ગુલશનમેં—તુમ ન.
સેજ બીછાવું ફુલોંકી મોહન,
હરવા ગુંથાવું ગરવા સોહાવન,
આઓ બીઠાવું નયનન—મેં—તુમ ન.

(તીજીસમાતે ગુલ.)

૯૫

અમ્મા મોહે ખેલનકો ટેસુ મંગાયે દે—અમ્મા.
ચલતા ટેસુ મેં ફીરૂં, ઔર દીલસે જજ મેં ગાઉં.
ગીત મુગલ ઔર નગા મેલ લીન દફડી મે રૂપ બનાઉ રે.
મોહે ખેલનકો ટેસુ મંગાયે દે—અમ્મા.

(ગુલરૂ જરીના)

૯૬

ઝુલમ નકર ઓ ઝાહીર ગાફીલ, જગમેં રૈન બસેરા હૈ.
સહર ફનાકી હો ગઇ જીવન, સફર અદમકો તેરા હૈ—ઝુલમ.
સાથ લે મશઅલ કારે નેકકી, તા હો ઉજાલા કુછ આગે.
કસરે અજલકા ગોર હે જીના, જીસમેં સદા અંધેરા હૈ—ઝુલમ

(જંજીરે ગૌહર)

૯૭

થોડા ખાના, થોડા સોના, અયસા ખુબીદાર ભલા હે કોન,

અજી થોહ કુત્તા હૈ.

બડા સુરમાં, વહ્વાકા પુતલા, અયસા અછ્છા માર ભલા હે કોન!
અજી વોહ કુત્તા હે.
બાટકે ખાયે, ભાગ બતાયે, અયસા ગુન, આકાર હુવા હે કોન!
અજી વોહ મુરગા હે.
જલદી જાગે, રનમેં આગે, અયસા બીર બના હે કોન!
અજી વોહ મુરગા હે.
(વિક્રમ વિલાસ.)

૯૮

ન હોના ચાહીયે નાઝાં કીસીકો ઝીંદગાનીમેં
હજારોં માદરૂ અરઝાં પડે હેં દારે ફાનીમેં—ન—હોના,
અનાસીરમેં હે જબતક રહ સબ આલા વ અદના હે,
મીલે લાખોં હવામેં ખાકમેં આતશમેં પાનીમેં—ન—હોના.
ખુદા મહફુઝ રખ્ખે આફતે અરઝો સમાવીસે,
નઇ કુપલ હે નીકલી ઇનદીનો નખલે જવાનીમેં—ન—હોના.
(બકાવલી.)

૯૯

બનકે તવંગર મીસ્ને સીકંદર, માલદાર કેહલાતે હેં,
ખેલ કુદમેં કીસમત વાલે દોલત હશમત પાતે હેં.
મોતીકે દરીયામેં ગોતે લાખોં ગોતે ખાતે હેં.
કીસમત ફુટી હો તો કંકર પથ્થર લેકર આતે હેં.
હમ ઘરમેં બયઠે હીરે મોતી પાતે હેં,
હમ ઝગડા કરકે હલવા રોટી ખાતે હેં,
હમ ચોરી કરકે પઓ છકકે ઉડાવતે હેં.

હમ તાડી પીકે રસલમસે લડ જાતે હેં.
થપ્પડ દેતે હેં લપ્પડ દેતે હેં,
હાર જીતકે લાતે હેં હમ માર પીટકે ખાતે હેં,
અલાઉદ્દીન મીર અલાઉદ્દીન મીર;
ઉડાઓ ચયન પીર ઉડાઓ ચયન પીર,
(અલાઉદ્દીન)

૧૦૦

મેરે દીલને હવસ કી હે તેરે દરસકી,
તુ ઘરસે જો બાહેર નીકલતી હે,
તુ હે પુરે બરસકી બની મેરે રસકી,
મેરી બાતોંસે કયું તુ મચલતી હે.
બરસ સોલાકા સીન, તેરા ગોરી કામીન,
હેં જવાનીકી રાતેં મુરાદોંકે દીન,
મેં હું કબસે ખડા; જરા આંખેં લડા,
કયસી ચલ ચલકે દીલકો કુચલતી હે.
ખચ્ચર આવ્યો છે હાથ, મારો જોડાની લાત,
બસ લગાવી લુચ્ચાને કાઢી નાંખો ભાત,
પડે ભારી મઝા-દીધી સારી સજા
(ગુમાન તારા)

૧૦૧

જાગ ઓ સોનેવાલે મુસાફીરરે, સંગ સાથીને ડેરા ઉઠાયા,
સુન ઓ મતવાલે નીરાલેરે, સબને કુચકા હે ડંકા બજાયા.
સાથી-ભી જાગે સંગાથી-ભી જાગે, જાગા સબ અપના પરાયા.
તુ કયસી નીંદમેં સોતા હે મુરખ, અબ તક જો હોશ ન આયા

સાથ ઝમેલા ઓર તુ અકેલા, ચોરનકા ડર છાયા,
હશ્ર બખ્શ ભોર બાંધ કમર, નહીં લુટ જાયેગી માયા
(પાક દામન)

૧૦૨

કયસી મતવારી યે બતીયાં બનાયે રહી,
નયન લગાયે રહી સયના ચલાયે રહી.
અખીયાં મીલાયે રહી છતીયાં દીખાયે રહી,
ચલ ચલ નારી લવારી બજારી—કયસી.
પ્યારીકી યારીમેં ખારી હે ન્યારી,
નઝર દીખલાતે લગી નયનાંકી પ્યારી કટારી—કયસી.
(હેમલેટ.)

૧૦૩

દુલ્હા મેં બન જાઉંરે તોહે દુલ્હન બનાઉં.
જરો જવાહીરકા બનાકે જેવર, તુજકો મેં પેહનાઉંરે,
નાકમેં તેરે નથની જવાહેર, લાકે અભી પેહનાઉંરે,
સર પર સેહરા તેરે પરીરૂ, ફુલોંકા લાકે બંધાઉંરે.
(તીલસમે સુલયમાન.)

૧૦૪

પેટભર તાડી જો પીલે યાર તુ, ફુલકર હોજાયે
રૂસતમસા તેયાર તુ.
નોશ કર નીરા રોજ મઝેદાર તુ, ફોડદે હાંથોંસે
અપને દીવાર તુ.
દુખતા હો યા સર હો ભારી, પીલે મીઠી કડવી તાડી.
જલદી જલદી દોડે નારી, ગરમી ભાગે મારી મારી.

લીપટે હાથોંસે અપના ઘરબાર તુ—પેટ ભર.

(લવસો નહાર)

૧૦૫

કીસી ચાલસે અપના કામ બનાઉં, કીસી પાજી,
ભીખારીકો બાપ બનાઉં.
ઉલટી સીધી ગાડી ચલાઉં, સુઝી યે બાત અય વાહરે વાહ.
બડી મેરી હીમ્મત બડી, મેરી કુદરત બડી બડી,
સુઝી ચાલ.
કામ હે મુશકીલ મેરા, કરદે તુ અબ હલ મવલા.

ઝબાની.

ડચ પારસી ગ્રીક ઈટાલીયન, ઈંગ્લીશ યા અમેરીકન,
જાપાની યા રૂમી અફગાન મુસલમ યા બ[illegible],
ઇમતીહાન હુ બાપોકા મેં, બતાકે પાલે કર[illegible]
મીયાંભાઇ જો આયે હોગા અવ્વલ નબર પાકે—
કીસી ચાલસે,
(જંજીરે ગૌહર)

૧૦૬

સારી દુન્યામેં ફકત ભાયા મુઝે ઉસકા જમાલ,
ઉસકી સુરતપર ફીદા મેંને કીયા હે જાનો માલ,
નામ હે મીરજાન મેરા ઓર મેં પરી હું બે મિસાલ,
સયરે દુન્યાકા પરસ્તાંમેં મુઝે આયા ખ્યાલ,
હાં ઇધર ઉધર ચલત ફીરત આઇ મેરી સવારીરે,
સુરત મુરત પ્યારી પ્યારી વારી, સાજન સોયા મોરારે;
હું બલહારી રે—હાં ઇધર ઉધર.

સાથ લેજાકર પરસ્તાંમેં દસે બા ઇફતેખાર,
વસ્લકે લુત્ફ મઝે હાસીલ હો લજ્જત બે શુમાર.
ક્યું ન મોંહમેં પાની ભર આવે જો હો બોસો કિનાર.
હુસ્નકે ગુલઝારકી લુટુંગી મેં હરદમ બહાર.
હાં ઇધર ઉધર— (જામે જહાંનુમા)

૧૦૭

જાની લાસાની નુરાની સુરતીયાં,
પ્યારી દીલહારીકી સારી હે બતીયાં,
જાદુસા ડારા હે આંખોંને પ્યારી.
પલકોંને મારી કટારી,
ખલકે તલકે તનમેં મનમેં—જાની.
(દીલ ફરોશ.)

૧૦૮

ચલતી ચપલા ચંચલ ચાલ સુંદરીયા અલબેલી.
જોબન રસ માતી ડોલે બયનન અમરત રસ ઘોલે;
સંગમાં બને મંડલ ખેલી આલી.
એક તો નયના મદ ભરે દુજે અંજન સાર.
એ બૈરી કંઈ દેત હે મતવારની હતીયાર.
અહાહા શાનો વાલી ઓહો હો ભોલી ભાલી,
નઈ બેલસી હે નાર નવેલી.
(અસીરે હીસ.)

૧૦૯

છોટા પીલા હું મેં બડા ચાલીયા
ચાલીયા જાલીયા તાલીયા—છોટા.
પુરા હુન્નીચા પુરા મસ્તાન હું,

તુફાની સચલાની ભોલા મસતાન.
મન માની ગરજની મસતી તુફાન,
શયતાની ખફકાની છોટા શયતાન,
કરતા હું લુકમાની બનકર લુકમાન,
રમત ભરા ગમત ભરા મેં બડા છલીયા–છોટા.

(વિક્રમ વિલાસ.)

૧૧૦

ગુસે ગુલઝાર નાજો રાનાઈ, ક્યા બાત યે દીલમેં આઈ–ગુસે.
મેરે ચમનસે ચુરાકે ગુલ તુ કર ગયા ગુલશન કુલ વીરાન,
સીનેકી મેરી બારા દરીમેં જાગે તેરે અયશાન
મીલાકર લાજ અંગુઠી સરકાઈ—ક્યા બાત.
તેરી ખાતિર જંગલ જંગલ બનબન ફીરી મેં સરગરદાન.
બનકે નજુમી તુજસે મીલાયા બાપ તેરા સુલતાન,
સરાસર દેખ મેરી ચતરાઈ—ક્યા બાત.
ચાહા થા એક સીરસે તેરા ઘર છર કરું મેં સબ વીરાન,
માન મેરા એહસાન પ્યારે બચ ગઈ તેરી જાન.
સમઝ લે ખુબ' ગર હે દાનાઈ—ક્યા બાત,
દીલબર સમઝ ન મુજકો જીસકા જીતલીયા મયદાન.
બાઈઓંકો–ભી દાગ દીલાકર કીયા બહોત હયરાન,
કહો ક્યા શાન ઇસમેં દીખલાઈ—ક્યા બાત.
હરમાલા તેરી સાસ હે ખાતી પાસ તેરે સુન અય જીશાન.
ઇકા સીખ્ખા બહોત સમઝ તુ આ જલ્દી ઇસ આન.
વગર ન જાન અપની રુસવાઈ—ક્યા બાત.

(બકાવલી)

૧૧૧

ચમકા ચલતા ઝલતા જલતા મુજકો યે ક્યા દીલમેં સમઝા.
ચીરના રીતના કુટના દમકા પ્યાલા હે એક સમઝા.

નૈણ મારું ખનનનન જાન જાયે સનનનન.
ગનકે મુરલા ફડકે મુરગા સાથી હો તોડી જમહા.

(મુને નાહક.)

૧૧૨

મેં તો પુજન કરી હનુમાનકો.—સૈયાં.
ચલી હનુમાનકો ઘેલી પ્રીયા ધામકો—મેં તો.
તેલકા પુરી હનુમાનકો ચડાઉં, થીકા પુરી મેરે યારકો—સૈયાં.
આંકેકે ફુલ હનુમાનકો ચડાઉં, ચંબેલીકે ફુલ મેરે યારકો—મેં તો.

૧૧૩

કમર ગઇ ખા—ગઇ કુહરે હલકન,
બદન દુખતા હૈ બદન દુખતા હૈ, કુઇ મેં હયરાન-કમર.
સજન મેરે હાથોંકો હાથ જરા પયરોંકો હાથ કહાં,
ઝુનાન દેખ મેરી જાન-કમર.
ઉપરે મેરી હડડીકી તોડ ડાલી.
પસલી મરોડ ડાલી, કલટી ઝંઝોડ ડાલી જાન-કમર.

(ફુલ આરા.)

૧૧૪

કીરદીગાર કિસ્તવાર તેરા ખીદમેદાર,
રોજગાર કારોબાર પર હય,
ખાકસાર ખાર જાર હમ હેં ગુનાહગાર,
તેરે આગે સરકો ઝુકાયેં.
અલમ સીતમ કદમ કદમ યા હમપે દમ બદમ,
કરીમ કરમકી ગમ તેરે અદમ હે અબ બહમ,
અમન ચમન ઉર દીલ મગન હે સરકો કરતે ખમ.
તેરે આગે સરકો ઝુકાયેં. (લાલ પેચ)

નાટકનાં ગુજરાતી ગાયનો.

ભાગ ૩ જો.

૧૧૫

રંગ બરંગી રબની રચના, દીસે છે પ્યારી શું ન્યારી.
પ્રભાત ખીલી રહી પુરી છે, પ્રભુ ખરી તુજ બલીહારી–રંગ.
ઝરા સર્પ સમ વકી કરે છે, ચમમોને સર તર મારી,
પરવત ઉંચા ગર્વ બતાવે, ખીણ નમનતાઈ ભારી—રંગ.
મેના મોહન પંખી મનહર, ગાએ સ્તુતી લલકારી,
બહાણું વાયું ખબર કરે છે, બયાન બોલે વીસતારી—રંગ.

(હક ઈનસાફ.)

૧૧૬

હળી મળી આવો (૨) સૌ સાહેલી પુજન પ્રેમ થકી કરીએ,
અની ઉછરંગે સૌ મળી સંગે, ઉત્તમ વિધીને આચરીએ એ.
મદન રિપુ ભવ પતિને ભજીએ, ભજન મળી દ્દ્ઢ ધરીએજી.
સુખકર જનઙ્ગર શંકર સ્તવીએ, ભવ ભય પાતીકપર હરીએ;
વિધ વીધીએ પાર્વતી પતિને, પુજી પુનીત પતિને વરીએ.

(ઉષાજી.)

૧૧૭

આવો રસીક મનોહર મનોહર મુરતી શ્યામળારે,
વીવ્હળ વ્યાકુળ વહાલા વિન આ બાળા પાતળારે—આવો.
પ્રિતમ પ્રીતી માળા પહેરાવું હું પ્રભાતમાંરે,
આપું આલીંગન અધરામૃત વાલમ વ્હાલમાંરે—આવો.

સાખી.

ચંદ્ર વિના પ્રિય ચાંદની દીઠાંન મન આધાર,
દુર થયા દુખ ભેટતાં મળ્યો શ્વાસ આધાર.
દીલ હર દર્શ થકી મન હર્ષ અતી પતી ભામણારે,
આપું આલીંગન અધરામૃત વાલમ વ્હાલમાંરે.

(ચંદ્રીકા)

૧૧૮

ના છોડું હું એ નાર. (૨)
ચંદ્રમુખી મૃગનેની મનોહર રૂપ ગુણ પારાવાર—ના.
ગજ ગમની કલ કોકીલ બેણી ઉત્તમ તન આધાર.
લીસોતમાં રંભા રતી સતીનો ગર્વ હરનાર—ના.
રસે રસીલી સુંદરી શાણી સદા શાંત કરનાર,
આ ભવસાગર વિના પ્રયાસે તારીને તરનાર—ના.

(ચંપક ચાતુરીકા.)

૧૧૯

ચાલરે રસીલી છબીલી રંગીલી લગન વેળા વહી જાય,
આલરે પ્હેલી વ્હેલી અલબેલી મગન મગન મન થાય.
કોમળ કરને અલણુ કરણુ મધુરી મન લલચાય—ચાલરે.
રંગતું સુરંગ સુરથો સુગંધી કસ્તુરી માંહ્ય, છબી

સુરંગી સોને નહીં સુગંધ જગતમાં જણાય.
આજ કસ્તુરી સુરંગી સોનું સુગંધી થાય,
મંગલ ગીત પ્રીત રીત સકલ ગોરી ગાય.—

(અશ્રુમતી.)

૧૨૦

નવા જમાનો જુના જગતનાં રીવાજ સાથે મચાવી જંગ,
ખુશી કરે છે હોતકો અજબ બતાવી કરે છે ઢંગ.
અપટુ ડેટ તો લખોપતીની અને અવસ્થા ખરી બતંગ,
શોખી બણીને ચાકરી નષ્ટ કરે છે જી ખરી ઉમંગ.
કબાટ તો છ દ અઢારથી વીસ કમામ પુરો છકેલ ઢંગ,
રકમ રકમનાં લીબાસથી બસ વીંટી ઉપરનું જણાયે નંગ—ખુલી.
કમરમાં અગર વાંસ ફેરવો હાંસ્કુ ન આવે નજર,
એક સ્ટાંડપર બાયડી લઈ ફેરવે બે ખતર.
બાયડી બને પારસણુ અને ભાયડો બને જાગસો,
જાંગસો બને ખુશ થઈ પછી હોય આંધળો પાંગળો.
બનાં ફીરંગી બાડા પાયે તે મજહબનો કુસ કરે છે ભંગ—રકમ.

(છ દ ઠનઆક)

૧૨૧

વા વા વા વા દીવાળું, મેહનત વીણુ ધન પરબારૂં,
દીવડ રમકા રળવાનું, છે સાધન વાહ મજાનું.
ખુબ માલ લઈ ખાતે નામે, નગરશેઠ બનવાનું,
ખોટ ગયા ઘર સાજુ રાખી ફક્કડ કુ. દીવાળું.
હું, દાટી સો ધરાવ્યું. હું, સંતાડીને નાખું—વા. વા.
શિક સાહુ કે જોશી ડોશીનું ધન હાથિયાં કરવાનું.

થાપણુ ઓળવવાનું બહાનું ફડડડ ૪ દીવાળું—વા. વા.
પુંઠયું કે પછી પુત્ર નામની જમાવીશે દુકાનું.
અનગલ માલ લઈને પાછું ફડડડ ૪ દીવાળું—વા. વા.
(કુસુમ કળી.)

૧૨૨

સમજો સજ્જન સહુ નર નાર.
કાયા માટીમાં મળનાર—સમજો.
જુઠી કાયા જુઠી માયા જુઠો પુત્ર પરીવાર,
જુઠી જેવી આતશબાજી એવો આ સંસાર—સમજો.
માત પીતા સૌ અહીંના સાથી અંત સાથી કીરતાર,
તેને ભજજો ભાવ ધરી સહુ તો તરસો ભવપાર—સમજો.
(ગુણ સુંદરી.)

૧૨૩

પ્યારા મહને હીરાના કંકણ અપાવો.
કંકણ અપાવો મોતીમાળા પહેરાવો (૩)
જે તું કહે તે માલ અપાવું.
લાવું હું કાલ મારી જાન—તારા સોગન લાવું.
કાલ નહીં લાવોને હાલ મારા પ્રાણ.
માણેક ચોકમાંહી જાઉં રૂડા દાગીના ઘડાવું.
મ્હારી દેવીને દીપાવું આવી કરૂં પ્રેમ પાન—પ્યારા.
(લીલા.)

૧૨૪

માની મારૂં કહ્યું માન.
નમણી રમણી ચંદ્ર સમાની, મોહના માર્યાં તેં બાણ—માની.

કોમળ કળી અલબેલી ઘેલી, માન ન ધર તું ગુમાન,
છણકો છોડ લપેટ આ કોટે, પી પા પ્રીય રસપાન—માની.

(પ્રતાપી ચંદ.)

૧૨૫

દીવાનાં દીલડાં ડાહ્યું જરી તું થારે,
મસ્તાના મનડાં, માની જરા સ્થિર થારે;
કાં નાહક મરવા બની પતંગ દીવે ધારે—દીવાનાં.
દીવાને દરકાર નહીં બળી બળી મરે પતંગ,
એવો જીવડા જાણુ તું જુઠો પ્રીતીનો રંગ;
એવા જુઠા રંગે ન રંગારે—દીવાનાં.
જે મુરતપર મોહીને તું તરફડી મરે અહીં,
તેને તારૂં સ્વપ્ન નહીં, મીઠી નીંદર મહીં;
મિથ્યા આશા તાણે ન તણારે—દીવાનાં.

(શારદા વિજય)

૧૨૬

વ્હાલમજી સાડી ગુલાબી મંગાવો,
પોલકો બનાવો મોતીડાં ટંકાવો;
બંગડી બે હીરાની;
મોંઘી મઢાવો જડાવો—વ્હાલમજી.

સાખી.

મુરતમાંજ જણાય છે ધુતારાનાં ઢંગ,
જેવો વાનો પુરશો તેવા ચડશે રંગ;
હાંસીના હુલાસમાં રસીલી ના રીસાઇએ—વ્હાલમજી.

(જુગલ કુમારી)

૧૨૭

ઉડી આવે પંખીડા લાવે પંખીડા પીયાનો સંદેશ—હાં હાં.
પીયુ તારો ઘેલી પંથ સીધાર્યો લીધી વાટ વિદેશ,
એકલી અટુલી મુકી નારીને બાળે વેશ—ઉડી.
નાથ નમેરા હોય ન મોરા
શાનો પડયો અંદેશ
ભામની ભોળી ભુલી ભટકે—એકલી.

(વીર મંડળ)

૧૨૮

અલબેલીના ભરથાર તમે ચાલો,
હાય હાય નભરાલી નાર, તું લટકે હું બેજાર,
છબીલીના છેલા યાર—તમે.
વાહ ? છેલા અમે દીલદાર તું છો અહા ? ઇંદ્રપરી અવતાર,
રસીલીના રસીક શણગાર—તમે.
ચાલ રંગે જમાડું રાજ, પ્રીતી રસમાં ડુબાડું આજ,
અહો સફળ સૌ કાજ,
મેર મારો તું શીરતાજ—છબીલી.

(પ્રતાપસ ચંદ)

૧૨૯

મ્હારી ભોળી સાહેલી વર ઘેલી શું થાય,
જાને જાને ચળેલી કેમ કેવી ચીઢાય—મ્હારી.
પ્રેમ માટે કમળમાં ભ્રમર કેવી થાય,
પ્રેમ માટે સાહેલીનાં મ્હણાં શું ખાય—મ્હારી.
પ્રેમ માટે પતંગો દીપકમાં જળાય,
વાહ મદન અગન ત્હારો અજબ મહીમાંય—મ્હારી.

(લીલા)

૧૩૦

પૈસાનાં આજે સૌ પુંજારી, પૈસાને આપે સૌ માન,
પૈસાએ ભોગવે સરદારી, પૈસો ઢાંકે પાપ મ્હાન—
જરે બને ગુણવંત ખુદકાર, રચે નીચ યુક્તિ હજાર,
ન કરે છુટે પાંપે યાર, એવો છે જરનો બહાર—
કમાઇ લુચ્ચાઇ ઠીકમથી જમાવે દોલત તમામ,
પૈસા બસ પૈસાએ જગમાં મળે એશ આરામ—

(વીકાજીનું વસીયત)

૧૩૧

નહીં આવું શ્યામરે, નહીં આવું કાનરે,
મારે ઘેર થાપણીઓ મેહાન છે,
રંગ રસ ભાસો વાલા પીતારે જાજે,
દોસ્તીની લાલા આ દુકાન છે—નહીં.
સોના રૂપાનું મારૂં બેડલુંરે વાલા,
પાણી ભરવામાં મારૂં ધ્યાન છે—નહીં.
રંગરસ રસબસ વાલા રમવાને કાજે,
શોખ મારો પુરો સુલતાન છે—નહીં.

(સરદાર બા)

૧૩૨

ચંચળ ચતુરા ચપળ નયનથી ચીત ચમકાવતીરે,
મનહર મધુરી મન મટકાથી નીત નચાવતીરે,
પ્રેમી ડાળે હરનીશ ઝુલતી પ્રેમ પુષ્પની માળા ધરતી,
પ્રેમી દરો પુરણ પ્રસંગે મ્હાલતીરે—ચંચળ.

અંઇને કટારી તનપર મારી, જખમ કર્યો છાતીમાં કારી,
બમર કમર રસમાં ભામાં ભરમાવતીરે—ચંચળ.

(જસવંત સિંહ.)

૧૩૩

ચલરે ગાગર ચલરે ગાગર જમુનાજી જઈએ,
જમુનાજી રુમઝુમ આંગણારે ગાગર ઘુમે—ચલરે.
પાણીડાં જાઉં તો મને તડકારે લાગે,
સાહેબા ચંદરવા બંધાવોરે, ગાગર ઘુમે—ચલરે.
શેરીએ ચાલું તો મને કાંટારે વાગે,
સાહેબા ગાલીચા ઢળાવોરે, ગાગર ઘુમે—ચલરે.

(રસીક મણી)

૧૩૪

કઠણ જમાનો કળીજુગ આવ્યો પુન્ય પુન્ય હરવા,
નિગઠ હરામી નોકર બેઠા અધર્મ આદરવા,
ધર્મ ન જાણે ધર્મ ન આણે પાપ પ્રમાણે મમતા માણે,
ઝેરજ ભીજ વેર વખાણે પર વનિતા વરવા—કઠણ.
આ જોઇ ઉરમાં આગ ઉઠે છે, દીલ દમેછે શોક સમેછે જીવ ભમેછે,
અરરર મુજ ઉર થરથર ભરપુર હરિહર જગપર સુખકર દુખહર,
પરી હર સંકટ વિશ્વપતિ તું મોહ જીવન ભરવા—કઠણ.

(એક ચાતુરીક)

૧૩૫

એ મારી રંગીલી દરજણ, છબીલી દરજણ, દરજણ,
ગુલાબનો ગોટોરે, તારો જગમાં ન જડે જોટો,
ખવરાવું પીવરાવું હાથમાં નચાવું, વાળે રપે તું ગરબડગોટો,

લાહી લુહીને પરણ્યો પરાણે, મનથી હું માતબર મોટો,
એ મારે તો જોઇશે શીરો પુરીને સાથે સાત વાના હંઅં,
અરે અહીંતો મલશે રોટલોને ડુંગરી શીરો પુરી તો,
નાણાનાં ટાણાં હંઅં.

(અશરૂમતી)

૧૩૬

હાર હાર મારૂં હાર મ્યાન કરૂં ત્યારે તરવાર,
શા છે પાપીનાં ભાર, કાંઈ નથી મુજને દરકાર-હાર.
ઓ બહાદુર હથિયાર, થાઓ તમે તૈયાર,
ઝટકી પટકી પટકી કટકી કરો શત્રુની સાર-હાર.
વરી જશે શું નાર જેથી મારો પ્યાર,
મારૂં માર જઈ નીરધાર પહોંચાડું યમદ્વાર-હાર.

(મદન ચંદ્રીકા)

૧૩૭

શાણી સ્વીકારી મેં શાણી સ્વીકારી,
થઇ મારી થઇ મારી તું પ્યારી પ્રાણાધાર,
વારી ગઇ વારી ગઇ વારી બલીહારી,
થઈ દાસી સદાની તમારી હૈયાનાં હાર,
હૈયે લપટાઓ અધીરા ન થાઓ,
ધર્મ બંધન થકી બંધાવો, જગ કીરતાર છે જોનાર-શાણી.

૧૩૮

જરા નાચોજી નખરેથી યાર, હાંરે જરા બોલોજી નખરેથી યાર,
તેરી મેરી જોડી બની મજેદાર-જરા.

ચાલું છટાથી મ્હાલું અટાથી, એ તો ઇશ્કબાજીનો વહેવાર—હાંરે.
હવે નેન મીલાવોને પ્રેમ શીખાવોને, ઓર લુટાવો જોબનની બહાર,
એજી લટકેથી આવોને મટકેથી આવોને,
ઓર સુણાવા ઝાંઝરનો ઝમકાર,
ઉહુંહું—ઉહુંહું—ઉહુંહું—પ્યાર, ઇશ્કના જો જો દેદાર, રંગીલા.
(રમાદેવી)

૧૩૯

કરી વેશ્યા યારી, બેઠા અટારી, પેલા તમારા પ્રાણ,
જાઓ થાઓ મૈયારી, ભાભી અમારી, બેઠા—પેલા.
વીંછીનો આંકડો વેશ્યા છે વસમી જો જો ન થાય જાણ,
જાણશે તો ઝેર આણશે ઝાઝું, કરશે રાંડ રોકાણ,
જુઓ જળની ઝારી, હાથમાં ધારી, બેઠા—મેરા.
(પવિત્ર લીલાવતી)

૧૪૦

હું તો મહી વેચવા હાલી, હું તો મહી વેચવા હાલી (૨)
મારગે પલકારા મારતી કરું ફુલી ફાલી,
જુવાનીઆની નજરે પડતાં લાગું બહુ વ્હાલી,
પ્રેમ પરખી પરણું હું તો મોઉં ન ઠાલી માલી—હું તો.
માણી-માણીગર મરદપર મકર કરડી આંખ,
પોપટ પડયો પ્રેમ પાંજરે પાળ ગમે તોડ,
પાળીએ નહીં અમે પોપટા, ગાડરનાં સારનાર,
અડીએ નહીં અળખામણાંને રહતે પડ તું ગમાર,
હીદને ધક્કા ખાસ તું ઘાયલ હીદને ધક્કા ખાસ,
તાસ જેવા તો પગ સાઠે પણ હઉં ન તાલીરે—હું તો. (રમા)

૧૪૧

માજી મેં જોડયો આ પ્રીતમમાં પ્યાર–માજી મેં.
વરૂં તો એને વરૂં હું એને વરૂં–જોડયો આ.
એ છે મારો, હું છું એની, એ મમ હૈયાહાર,
એના વિના હું નજરે દેખું, સાર રહીત સંસાર–વરૂં તો.
સ્વપ્નામાં આવ્યો મનને ભાવ્યો, સફળ થયો અવતાર,
ચિત ચોરાયું તેથી જાણું, ગત ભવનો ભરથાર–વરૂં તો.
નેણુનો તારો કરૂં ન ન્યારો, પ્યારો પ્રાણાધાર,
અંત ધરી એની ઓળખ કરાવો, વિનવું વારંવાર–વરૂં તો.

(દિવયાની)

૧૪૨

કોનું કોણુ સગું છે કહોને આ સંસારમાંરે,
મુનીવર ભાતા ઓથાં ઓથાં જોઈ વિચારમાંરે–કોનું.
કોયલ પણ ફરી જતાં આંબો ભોડી જાય,
તળાવ સારસ છોડતાં જળ વીણુ જો દેખાય;
ગુણીકા મારે ધક્કો નિર્ધન જોતાં વારમાંરે,
મંત્રી ભ્રષ્ટ થયેલો નૃપ ગણુંતા ધિક્કારમાંરે–કોનું.
ભમરા છોડે પુષ્પને જ્યે નહીં વાસ જણાય,
હરણુ સુખી હરીયાળીને જો લાગે લાહ્ય;
દુન્યા સ્વાર્થની છે સૌ નર નારમાંરે,
કાયા માયા મોહ મુકી જો મન મીરાસમાંરે–કોનું.

(મીરાં)

૧૪૩

અરે આ અબળાનો પોકાર નાથ જરી સાંભળોરે—
કહું હું કરગરી સો સો વાર વારે વ્હેલા વળોરે—
દુખયારી આ નાર બિચારી શે.........જ રહે—
સ્વામી તમવિણ સતીના સંકટ કો......ણ હરે—
    કરૂણા કીરતાર...........અરે—
સીતા સતી તારામતી દમયંતી દેહ દુખ વેઠતી—
ઘડી સુખ ને ઘડી દુખ એવી આ જગની છે રીતી—
ધારજ ધરોને આશા થાશે—સહાય શ્રી સીતાપતી—અરે.

(સતી સુંદરબા)

૧૪૪

બોલ બોલ ગુમાની ગોરી બોલ કાંઇ કોકીલનો કંઠ ખોલ,
બોલ—બોલ.
છોડ છોડરે છકેલા છેટો છોડ મન મોહનાના મુળ આમ—બોલ.
  આ ગુલાબી ગાલે દિવાનો બન્યો,
  મરકટા મજાલે મસ્તાનો બન્યો.
તુજ પ્રેમ દીલ ઉજાસે મરવાનો બન્યો,
  આખ તું અકાસે મરવાનો બન્યો,
મરવાનો બન્યો નહીં ડરવાનો બન્યો—કાંઈ બોલ.

૧૪૫

પ્રીતી પાતરની કરનાર મરકે સુરપનાં સરદાર,
નીતી નીપુણ અને નાદાર પીડા પામે અપરંપાર—પ્રીતી.
જેની સાથે જાવ તવ બાણી માત પીતા પરણાવે.

એને ત્યાગી નીરભાગી નર આપણી પાસે આવે—પ્રીતી.
પત્ની સુખ પકવાન સરીખું તૃપ્ત થયા નહીં તેથી,
ગુણીકા ગમન વમન સમ ગણવું અરે થશે શું એથી—પ્રીતી.
(પવિત્ર લીલાવતી)

૧૪૬

તમે સુણો અરજ ઉર મારીરે ઘરમાં ગરવા ન દે ઘરનારી,
કહે છે ચોળી શીવડાવો, રેશમી સાડી મંગાવો,
ગજરા બંગડી કરાવો પીયુ મારી, પેટની ખાતર હું કરતો લાચારી,
ક્યાંથી શોધી લાવું વસ્ત્રો ભારી,
ગયો છું હારી નીજનારી; આ દશા થઈ મારી—તમે.
થશો ન કોઇ ઘરબારી સંસારી, પ્યારી પરણેથી આશે ખુવારી.
શિક્ષા સારી, જો માનો જો મારી, આથી એકલી જીંદગી સારી—તમે.
(ભજન રત્ન)

૧૪૭

ચંદ્ર વદન કમલ નયન મદન સદન નાર,
પ્રેમ ઝરણ ચરણ ગમન હરણી શું કરનાર—ચંદ્ર.
શેષ ફણી જોઈ કેશ, કેસરી કટીને ભાળી,
કર્પુર જોઈ ભાળ, પ્રવાળી અધરે હારી,
અંગ રંગ ગુલાબ, સુધાવાણી મનહરતી,
સ્તન ઉત્તંગે ગયો મોગરો બટ કરમાઈ,
દંત કળીથી દીંગ થયું દાડિમ કરમાઈ,
ઘડી વિધિએ નિજ હસ્તથી; અસ્ત કરી કુદરત બધી,
વર્ણવવા એ રૂપ શેષ લેષ સમરથ નથી—મદન.
(કલાપુ મેળો)

મુતફરરેકાત ગાયનો, અશઆરો વીગેરે.

ભાગ ૪ થો.

દાદરા ૧૪૮.

ફુલ બગીયામેં બાલમ મેં ન ગઇ,
મેં ન ગઇ છોટી નનદી ગઇ-ફુલ.
વોહ બગીયામેં બનો નારંગીકી ચોરી ભઇ,
ફુલ બગીયામેં બાલમ મેં ન ગઇ,
બગીયામેં જાકે મોકા ચોરી લગાયે,
પીર્યાં પકડ મોરી કરદે સહી-ફુલ,
દેવરાની જેઠાની સોતનીયા જો બયઠી,
નાહકમેં બતૈયાં સુનાયે ગઇ-ફુલ.

ઠુમરી-૧૪૯.

નજરીયોંસે માર ગાઇરે, મેરી ગુઇયાં-નજરીયોંસે,

લાખોં ખડે થે હજારો ખડે થે,
નયના કટારી માર આઇરે, મેરી ગુઇયાં—નજરીયોંસે.
તીરછી નજરીયાં નાઝીમપે ડારકે,
સુધ બુધ બીસાર આઇરે—મેરી ગુઇયાં—નજરીયોંસે.

ઠુમરી, કાલીંગડા-૧૫૦.

સાંવરા દે ગયો ગારીરે ગુઇયાં કોને નાતે-સાંવરા.
ના હમ કાહુકે ગાઊં બસત હૈં, ના સહલાજ ના સાલી,
સાસ મોરી રાની સસુર મોરા રાજા, મેં બીરેહન દુખ્યારી
રે-સાંવરા.

હોલી, કાફી-૧૫૧.

કોસરકો જામ ભરદે નજફકે બસૈયા-કોસરકો,
પુલસિરાતકી રાહ કઠન હૈ, ઓ ગુનહારી હૈયા,
અબકે પાર ઉતારો અલીજી, તુમકો નબીજીકી દુહૈયા-કૌ.
કમર તુમહારે જુલફુકાર સોહત હૈ, દુલદુલકે હો ચઢૈયા.
ઇમામ હુસેનપે બલબલ સૈયદ, કારી કમર વાલો કનૈયા-કૌ.

દાદરા-૧૫૨.

તીરછી નજરીયા લગાકે જાઓ સૈયાં-તીરછી.
મન નયન નકી મારી મરત હૂં,

આંકી કટારીયા લગાયે જાઓ સૈયાં–તીરછી.
મનમેં મોરે આગ લગી હે,
અયસો લગીકો બુઝાયે જાઓ સૈયાં–તીરછી.

ઠુમરી–૧૫૩.

કપડે કયું નહીં લાઇ ધોબનીયા,
બડી હર જાઇ ધોબનીયા–કપડે.
યારોંકે કપડે મુફતમેં ધોયે,
હમસે માંગે ધુલવાઇ ધોબનીયા–કપડે.

કેહેરવા–૧૫૪.

અવલીયા અંબીયા ગૌસ કુતુબ આપસમેં ધુમ મચાવત હે.
ચલો અહમદ મીમકે દરપનમેં વોહ નુરકા જલવા દીખાવત હે.
હુવા શોક ખુદાકો મીલનેકા પયગામ હબીબકો યું ભેજા,
ચલો આયત ઇન્ના ફતહના પર તો ચાહને વાલા બુલાવત હે.
કોઇ અર્શપે ફર્શ બીછાયે રહો કોઇ નુરકી બત્તી જલાયે રહો,
મેઅરાજકી રાત સોહાની બઇ જીબ્રીલ બુરાક સજાવત હે.

ઠુમરી–૧૫૫.

ઘટ છાંડો સાંવરીયા ભરું ગગરી–ઘટ છાંડો.
ગઇથી બજરીવામેં લેન–આઇ હરદી,

મોરે પ્યારે સાંવરીયાપે છાઇ જરદી-ઘટ છાંડો.
ગઇથી મેં પનીયા બીસારી ડગરી,
સુએ ચાતુર તુરકવાને ફોડી ગગરી-ઘટ છાંડો.

કાફરા-૧૫૬.

મેરા દીલ તો દીવાના તેરે લીયે તેરે લીયે,
તેરે લીયે દીલ જાન તેરે લીયે,
પીયાસે અપને નયેન લગાયે,
મોરા બાલાસા જોબના તેરે લીયે-મેરા.
વારી મેં જાઉં ગરવા લગાઉં,
સૈયાં તેરે લીયે, મેરા દીલ તો દીવાના-મેરા.

ખમાચ-૧૫૭.

કોયલીયા કુક સુનાઇ, સખીરી મોહે બીરહા સતાઇ,
પીયા બીન કછુ ન સોહાઇ, નીશ અંધીયારી કારી,
બીજલી ચમકે જીયા મોરા અત ડર પાઇ-કોયલીયા.
ઇતની બીનતી મોરી ઉનસે કહીઆે જાઇ,
ઉન બીન જીયરા નીકસ-હી જાઇ,
ઉમંગ જોબનપર મોરી આલી સૈયાં મોરા ઘર નાહીં-કોયલીયા.

સોરઠ-૧૫૮.

મેરે મેહલ ફુલી કેસર ક્યારી, ચલો તો જતા હઉ બીહારીજી-મેરે.

ચંપા-બી ફુલા ચંબેલી-બી ફુલી, કેવરેકી છબ હય ન્યારી-ચલો.
પ્રીત કરો તો ઓર નીભાયો મત હંસાઇયો દુરજન લોગ,
અબકે બીછડે કબ મીલેગે નદીયાં નાવ સંજોગ-ચલો.
લાલ તેરે બીરેહકી લાગી અગન અપાર,
સરસે બરસે નીર તો મીટે ન જર જંગાર-ચલો.

પીલુ-૧૫૯.

અરે દેસ છાંડ ચલે પરદેસી,
ચલે પરદેસી ગયે પરદેસી—અરે.
રાહ દીસત નાહીં આઇ કહાંપર,
મનકો જલાવે ઉદાસી—અરે.
દેસભી છોડા મોંહ સબસે મોડા,
છાંડ ચલે અબ ખેસી—અરે.

કાફી-૧૬૦.

કાહે કરે મોરી ઞહે લીની કલાઇરે,
દેખો મોરી નરમ કલાઈ બલ ખાઇરે-કાહે.
આન અચાનક લિપટત સાંવરો,
માનત નહીં કછુ એક આન,
લપક ચુરીયાં મુરકાઇરે-કાહે.

દાદરા-૧૬૧.

મેં મરતા હું જાની તેરાહી દમ,
તેરાહી દમ પ્યારી તેરાહી દમ,
મુજકો નહીં સુધ અપની બેગાની,
મારા હું જબસે ગાંજેકા દમ,
ભાતા નહીં હૈ કોઇ હસીન અબ,
દેખાહું જબસે તુજકો સનમ,
તેરે સીવા નહીં ઉલફત કીસીકી,
દેખાહું જબસે તુજકો સનમ,
તેરે સીવા નહીં ઉલફત કીસીકી,
તુ ચાહે જયસી લે-લે કસમ,
મેરે કભી લગ જાયે ગલેસે,
અબ તો ખુદારા આકે સનમ,
જબસે ફંસાહે જુલફે દોતાસે,
સેહતા હૈ યે દીલ કયા કયા સીતમ,
ગુજરી હૈ આફત સાયેલપે કયા કયા,
જબસે હુવા તેરા શયદા સનમ,

કેહરવા-૧૬૨.

પાર મોરી નૈયા ભંવરસે કરદો,
ભંવરસે કરદો ભંવરસે કરદો—
તુમરે સીવા અય પ્યારે મોહંમદ,

કોન હૈ મોરી સુધકા લેવૈયા–ભંવરસે.
બહરે ખુદા અબ જલદી ખબર લો,
ખાસ અરબકે બાંકે સીપૈયા–ભંવરસે.
હમકા તો તુમરી આસ બડી હૈ,
મહબુબે રબ લીયાકે બસૈયા–ભંવરસે.
બહરે ગુનાહમેં મહબુબે દાવર,
ડુબ રહી હૈ કાબીલકી નૈયા–ભંવરસે.

ચુરન–૧૬૩.

મેં હું દીલ્હીસે આયા ઉમદા ઉમદા ચુરન લાયા,
જીસને મેરા ચુરન ખાયા, ઉસને દીલસે દુખ મીટાયા,
ચુરન ખાતે હેં બંગાલી, જીનકી ધોતી ઢીલી ઢાલી,
બાતે ઉનકી ભોલી ભાલી, બાત ઉડાયે ભર ભર થાલી,
ચુરન વકીલ જો ખાયેં, સબકી રકમેં ખુબ પચાયેં,
બાકી શુકરાના બતલાયેં, પુરી ડીકરી ચટ કર જાયેં,
ચુરન ખાયે એડીટર જાત, લીખ્ખેં દુન્યાકે હાલાત,
ઉનકો ફીકર યેહી દીન રાત, ઉનકે અચ્છે હેં ખ્યાલાત.
નાટક વાલે ચુરન ખાયેં, ઉમદા નકલ બનાકર લાયેં:
બદકા બદ અંજામ દીખાયેં. કુલ દુન્યાકો નેક બનાયેં,
ગ્રાહક લોગો આઓ આઓ, મેરા ચુરન લેકર ખાઓ,
સસતા બેચા મત ઘબરાઓ, પૈસા દેદે કર લેજાઓ.

મલાર-૧૬૪.

ઝુલા કીન ડાલો તાલ કિનારે, ઝુલા કીન ડાલો તાલ કિનારે;
રીમ ઝીમ રીમ ઝીમ મેહા બરસે, ઝુક રહે બદર કારે-ઝુલા.
રાધે ઝુલે કીશ ઝુલાવેં, હો રહે જય જય કારે;
ગાવેં રાગ શ્રી રાધે રાની, ઔર મન મોહન પ્યારે-ઝુલા.
બનસી બોલ મધુ હર સમઝાવે, તાલ મરદંગ ન્યારે,
કોયલ ઓર પપૈયા બોલે, બનમેં મોર ઝંગારે-ઝુલા.
ઝુલા ઝુલેં સખીયાં સારી, ઔર બ્રીજ રાજ પ્યારે;
મોર મુગટ પીતાંબર સોહે ધને ન્યારે ન્યારે-ઝુલા.

ઠુમરી-૧૬૫.

આઓ આઓ નગરીયા હમારીરે-આઓ.
અહલે વફાકો ભુલ ગયે તુમ કીસ ખ્યાલમેં,
ક્યા તુમભી ફંસગયે કીસી ગેસુકી જાલમેં,
બીતી જાએ ઊમરીયા હમારીરે-આઓ.
આજ મજનુકો જો સહરામેં કહીં દેખા થા,
દશ્તે ગુરતબમેં વોહ રોરોકે યેહી કેહતા થા,
ક્યું ન લીની ખબરીયા હમારીરે-આઓ.
શમેઅને આગ રખી સરપે કસમ ખાનેકો,

બ-ખુદા મેંને જલાયા નહીં પરવાનેકો;
બાલી ભોલી ઉમરીયા હમારીરે—આઓ.
બુતોંકી યાદમેં કલેમા કલામ ભુલ ગયે,
નમાઝ યાદ રહી ઓર સલામ ભુલ ગયે.
સુની પડી હે સેજરીયા હમારીરે—આઓ.
મીલું તો કયસે મીલું દો જીનુંકે બસમેં હું,
અભી તો નામે ખુદા ચૌદવેં બરસમેં હું.
દુજે છોટી ઉમરીયા હમારીરે—આઓ.
આતી નહીં હે નીંદ બદલતા હું કરવટેં,
જબસે દેખી સુરતીયાં તુમ્હારીરે.
બીતી જાયે ઉમરીયા હમારીરે—આઓ.

ગરબી-૧૬૬

તું મનહર મોહન, મનમાંહી વસે,
માંહી વસે લહે લગાવી હસે—તું મહનર.
મધુર વાગી મોરલી અંતર ડોલે આજ,
માનો સ્વામી સામળા હૈયે કરો છો રાજ.
અધીરી અધીરી, કીધી બાળા તેં બાવરી,
દુર તું ઉભો શું સતાવી જશે—તું મનહર,
સંગત સાંધી પ્રીયપતિ, બેઠી જોની વાટ,
અબીલ ગુલાલ થાળ ભરી, પુષ્પ ધરીને હાથ.
પધારો પધારો, વહી રેણીઓ આવારી,
ભોર તો ભયે ઊજાળી થશે—તું મનહર.

સાખી.

હર હર રંગીલે રાજ; આનંદ છલકેરે,
ભર ભર અંતર આસ, આ મન મલકેરે;
સાંવરી સુરત સંગ મોહીની વસે—તું મનહર.

અશઆર.

વીરદે ઝબાં જનાબે મો હંમદકા નામ હૈ.
કાબીલ દુરદ પરહનેકે અપના કલામ હૈ.

સર શમેઅસા કટાઇયે પર દમ ન મારીયે,
મનઝીલ હજાર સખ્ત હો હીમ્મત ન હારીયે.

દુન્યાપે ન મગરૂર હો ગાફીલ યે સરા હે.
ઘર ઇસકો કોઇ સમઝે તો અફસોસકી જા હૈ,
વોહ કોન હૈ જો આકે મુદામ ઇસમેં રહા હૈ,
દો રોજકી હસ્તી હૈ ફીર આખીરકો ફ્રના હૈ,
જો શાહે ફલક-જાહ થે અફલાકકે નીચે,
બે નામો નશાં સોતે હૈં વોહ ખાકકે નીચે.

જરસે ઉલફ્રત હોતી હૈ જરસે મોહબ્બત હોતી હૈ.
જર નહીં હોતા તો દો કોડીકી ઇજ્જત હોતી હૈ.
કેહતે હૈં પત્તે તવે ઇન્સાંકી કિસમત હોતી હૈ.
દેખીયે કબતક મેરી કિસમતમેં દોલત હોતી હૈ.

હો જો ગુમનામ જહાંમેં વોહ કહાં મીલતા હે ?
બે નશાંકા કહીં ઢુંઢેસે નશાં મીલતા હે !

ઇશ્ક વોહ દર્દ હે પ્યારા નહીં જીસકા ઝીનહાર,
હે તપે હીજ્રમે ફીક્ર સારે અતીબ્બા અત્તાર.
વસ્લે દીલબરસે નીકલના હે ફક્ત દીલકા ગુબાર.
હોતા હે ઇસકે સીવા સારી દવાયેં બેકાર.
દેખને નબ્ઝ ગર આશીકકી મસીહા આયે,
કયા અજબ હય કે ફીરે દેખકે લરઝા આયે.

ગર સિકંદર બાઝ આતા હોંસલા તદબીરસે,
દુર રેહતા શાહે હફ્ત અક્લીમકી તૌકીરસે.
કામ બેકિસમત કભી ચલતા નહીં તદબીરસે.
લાખકા ઘર ખાક હોતા હે બુરી તદબીરસે,
પેટમેં પડતા હે આગ હાથકી તદબીરસે.

ન મીલતા હે તકલ્લુફસે ન ઘબરાનેસે મીલતા હે.
જો કુછ ઇનસાનકો મીલતા હે વકત આનેસે મીલતા હે.
કહીં આરામ હાથ આયા તો અપનોં હીસે હાથ આયા.
યગાનેકી તરેહ કબ મેલ બેગાનેસે મીલતા હે,

કુદરતકે કાયદોંકા અજબ ઇંતેઝામ હે,
બાલાકા પસ્ત પસ્તકા બાલા મુકામ હે.

દીલ ઉસકો દીજીયે અપને જીસપર કે આયે દીલ,
ઓરોંકે દીલસે આદમી કયુંકર લગાયે દીલ,

પીસર ગર એક લાયેક હો તો અછ્છા હે હજારોંસે,
અગર એક માહે રૌશન હો તો બેહતર સો સીતારોંસે.

સોહબતસે બદકે હોતા હે હયવાન આદમી,
સચ હે કે આદમીકા હે શયતાન આદમી.

જો જીસકી ખાસીયત હે વોહ દુર નહીં હો-સકતી જીસે,
નીમ નહીં મીઠા હો સકતા લાખ કોઇ સીંચે ગુડ ઘીસે.
શુબ્બર કભી ગુલાબ નહો, ઇંદ્રાયન આમ નહીં હો-સકતા,
પાની પીનેકા કુઝા જમશેદી જામ નહીં હો-સકતા.

હકીકત હે કે ઇસ હસ્તીકે તનકી જાન હે દૌલત,
બતાએ જાન કયા બલકે જરે ઇમાન હે દૌલત.
જો હક પુછો તો બસ એક બખશીશે સુબહાન હે દૌલત,
બનાતી આદમીકો દહેરમેં ઇનસાન હે દૌલત.

ઉનકા હે ઇસ જહાંમેં યા હે હુમા વફા,
અહમક હેં વોહ જો કરતે હેં નાહક વફા,
કરતી હે કબ કીસીસે ભલા બેસવા વફા,
હરજાઇ હે જહાંકી વોહ જાને કયા વફા.

દોસ્ત વોહ શખ્સ હે જો દોસ્તકા આઇના હો,
સાફ પાનીકી તરેહ સાફ સદા સીના હો.
ખયર ખાહ ઓર વફાદારીકા ગંજીના હો,
દીલસે બસ દુર કરે દીલમેં અગર કીના હો,

આદમી વોહ હે કે જો સોચકે હર કામ કરે,
ગઓર હર લહઝા હરએક બાતકા અંજામ કરે.

હ–સ–દે હાસીદે બદ જાતસે ક્યા હોતા હે,
વોહી હોતા હે જો મંઝુરે ખુદા હોતા હે.

ક્યા હંસી આતીહૈ મુજકો હઝરતે ઈનસાન પર,
કારે બદ તો ખુદ કરે લાઅનત કરે શયતાન પર.

જાન દેતા હે યહાં હરએક અપને કામ પર,
નાન પર નામર્દ મરતે હે, બહાદુર નામ પર.

ગાફીલ તુઝે ઘડીયાલ યે દેતા હે મુનાદી,
ગરદુંને ઘડી ઉમ્રકી એક ઔર ઘટાદી.

દુન્યા હે દારે ફાની દો દીન ક્યામ કરલે,
લેના હો નેકનામી તો નેક કામ કરલે.

મોહૈયા જીન કને અસબાબ સબ મુલકી વ માલી થે.
સીકંદર જબ ગયા દુન્યાસે તો દોનોં હાથ ખાલી થે.

યે દુન્યા દોરંગી હે ઇબરતકી–જાયે,
કહીં વાહવા હે કહીં હાયે હાયે.

હમેશા યે દુન્યા ન રહેગી,
ન તેરી રહેગી ન મેરી રહેગી.

મુદઈ લાખ બુરા ચાહે તો ક્યા હોતા હે,
બીગડી બનજાતી હે જબ ફઝલે ખુદા હોતા હે.

સવેર કી ફુલ ચુને ખુબ ફીરે શાદ રહે,

બાગબાં જાતે હેં ગુલરાન તેરા આબાદ રહે.

યે ઊલફ્તભી બુરી હે લગે ક્યા ક્યા રંગ લાની હે,
મોહબ્બત બાદશાહોં-કોભી દર દર ફીરાતી હે.

માઆશુક વોહ નહીં જો કીસીસે વફા કરે,
સો બાર અહદ કરકે યે કાફીર દગા કરે.

કીસ કામકા વોહ ઘર હે કે જીસ ઘરમેં દર નહીં,
નાકારી વોહ સીપ હે કે જીસમે ગોહર નહીં.
વીરાના હે વોહ મુલ્ક કે જીસમેં બશર નહીં,
નાકામ વોહ દુઆ હે કે જીસમેં અસર નહીં.
બેકદ્ર વોહ શજર હે કે જીસમેં સમર નહીં,
નાકારા વોહ પીદર હે કે જીસકો પીસર નહીં.

યે ઇશ્ક વોહ હે કે પથ્થરકો દમમેં આબ કરે,
લગાવે દીલ વોહી જીસકો ખુદા ખરાબ કરે.

ફસે જો ઇશ્કકે ફંદેમેં વોહ દુન્યાસે કુલ છુટે,
મઝે લુટે ઉન્હોંને જીનકે ઘર દાર સબ ગયે લુટે.
મોહબ્બત હોશિયારોંકો-ભી દીવાના બનાતી હે.
મોહબ્બત આબરૂ ખોતી હે રૂસવા કર દીખતી હે.

ફ્લ બુરાઇકા ઝમાનેમેં બુરા હોતા હે,
ઓર અંજામ ભલાઇકા ભલા હોતા હે.

સબાતે હસતીયે ના પાયેદાર કુછ ભી નહીં,

કયામે ગરદીસે લયલો નહાર કુછ ભી નહીં.

મેરે નાલોંસે ચુપ હે મુગ ખુશ ઈલહાન ઝમાનેમેં,
સદા તુતીકી સુનતા કોન હે નક્કાર ખાનેમેં.

બે-વફા દુન્યામેં કીસ કીસકા ભરોસા કીજીયે,
દોસ્ત દુશ્મન બનકે ઈજા દે તો શીર કયા કીજીયે.

બખ્તે મસઊદ મદદગાર અગર હોતા હે,
સંગ-રેઝોંકો ઉઠાલે તો ગૌહર વોહ હોતા હે.

દીદે: ખરાબ હાલકો ઝાહીદ ન છેડ તું,
તુજકો પરાઈ કયા પડી અપની નીબેડ તું.

દીલ હસીનોંકો નદે ચાહને વાલા કોઈ,
કે ઝમાનેમેં કીસીકા નહીં હોતા કોઈ.

ચાહેં હજારોં હકને બનાઈ જહાનમેં,
અક્લે બશરકો તાબ નહીં ઉસકી શાનમેં.

દરો દીવારપે હસરતસે નઝર કરતે હેં,
ખુશ રહો અહલે વતન હમતો સફર કરતે હેં.

આરામ કહાં દીલ તો પડા ગયેરકે પાલે,
મુફલીસકો ખુદા ઈશ્કકે ફંદેમેં ન-ડાલે.

દરીયા ઊમંડકે મૌજસે આયાથા હટ ગયા,
નાઝુક ગલેકો દેખકે ખંજર ભી રો દીયા.

દરીયા ઉમંડકે મોજસે આયા થા હટ ગયા,
મોતી લગા ન હાથ નસીબા ઉલટ ગયા.

તદબીર કયા કરૂં મેરે કીસમતકી બાત હે,
કીસમત ખરાબ હો તો ગીલા કીસકે સાથ હે.

કયા કરે ચાહને વાલેકા ભરોસા કોઇ,
સચ કહા હે કે કીસીકા નહીં હોતા કોઇ.

દેદા આશીકકા જો દેના હુસ્નકી ખયરાત હે,
ચાર દીનકી ચાંદની ફીર અંધેરી રાત હે.

સદા દૌરે દવરાં દીખાતા નહીં,
ગયા વકત ફીર હાથ આતા નહીં.

કીસ્મતકી કમ નસીબીસે સૈયાદ કયા કરે,
સર પર ગીરે મકાન તો [illegible] કયા કરે.

ભેજ અય રબ મેરે દુરૂદો સલામ,
અપને પ્યારે નબી પર હમેશા મુદામ.

તમામ શુદ